19-ter Jahrgang Nr. 52. Jüdische Pester Zeitung. Freitag, 6. Mai. 1887.

Redaction u. Administration befinden sich: BUDAPEST, Hochstrasse Nr. 1.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden östr. W.
Halbjährig 4 Gulden östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden östr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 10 Guld. — kr. S. W.
Halbjährig 5 Guld. — kr. S. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 50 kr. S. W.
Pränumerationen werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דריימאָל.

רעדאקציאָן אונד אדמינים-טראציאָן בעפינדען זיך: בודאפעסט, האָכשטראסע נומ. 1.
פּראָנומעראַציאָנס-פּרייז:
פיר אָסטערייך-אונגארן
גאַנציעהריג 8 גולדן אָסטר. וו.
האַלבייעהריג 4 גולדן אָסטר. וו.
פיערטעלייעהריג 2 גולדן אָסטר. וו.
פיר'ס אויסלאַנד
גאַנציעהריג 10 גולד. — קר. S. W.
האַלבייעהריג 5 גולד. — קר. S. W.
פיערטעלייעהר. 2 גולד. 50 קר. S. W.
פּראָנומעראַציאָנען
ווערען יעדען טאָג ענטגעגענגענומען.
אַנאָנצען ווערען
נאָך אויפגעלעגטען טאַריף בערעכנעט.

בודאפעסט, פרייטאג יב׳ אייר, תרמ״ז. Erscheint wöchentlich dreimal. ניינצעהנטער יאהרגאנג נר. 52. 1887

דער לעהרער דעם קראָנפּרינצען

נעגען דען אנטיסעמיטיסמוס.

דער הייטע אין שטילער צוריקגעצאָגענהייט אין פרעסבורג לעבענדע בישאָף ר אָ נ אַ י האט אים פאריגען יאהרע זיין טאגעבוך הערויסגעגעבען, וועלכעס בלאט אין 10 עקזעמפלארען געדרוקט אונד דיגען פערטרויטעסטען פריינדען אבערגעבען וואר־דע. עטצט ערסט ווירד דער אנהאלט דיעזעס האב־אנטערעסאנטען טאגעבוכעס בעקאנט. וועלכער אומאמעטער איפזיכטען ערגעבען. אלס בישאָף איא־צנטה ראנאי דער אונגארישע געשטטלעהרער אונטערעס קראנפּרינצען ר ו דאָ ל פ אונד דער ערצהערצאגען מ אַ ר י אַ א־ל ע ר י ע וואר.

דיא צוויי לעטצטערען אומשטאנדע צייגען, וויא עהרליך עס אונער ערצהאבענעס הערשערהויז מיט אונגארן מייגט, מיט וועלכער ליעבע עס דאס־וועלבע אומגעבען, וועגען עס אינען מאגן. וויא בישאָף ראנאי דער זא הערפאַרראנגענען אנטהייל אין דעם אונגארישען פריידענסקאמפפע גענאמען, אין זאר־כעס מאססע אויסצייגנעט. ער האטעט אין שטורמ־בעוועגטער צייט אלס גייסטליכער קאמטמאר דיא גייסטליכקייט איהר דיא אונגארישע פערפאסונג בעאייפרינט אונד זא, זאוויא דיא גאנצע בעפאלקע־רונג אין בעגייסטערטען רעדען ערמונטערט. בייא דער גאנצאנלען זאכע דייערנד אויסצוהארען. פיר דאס רעכט דער אונגארישען נאציאָן. פיר דערען וועלכסטאנדיגקייט. צו לעבען אונד צו שטערבען. שפאטער מוסטע ער זיך פלוכטען אונד אלס פלוכט־לינג לעבטע ער פאסט צוויי אהרצעהנטע הערזוך אין לאנדאָן. בזן ער אים יאהרע 1867 בעגנאדיגט וואורדע אונד אין זיין טהייערעס פאטערלאנד הייט־קערען קאנגטע.

אונד ד י ע ו ע ן מאגן. דער זא פיעל פיר זיין פאטערלאנד צו קאמפפען אונד צו ליידען וואסטע דער צייגטע. דאסס ער דיא פרייהייט נעגען ע ד ע ן מ פערטהיידיגען עגטשלאפסען וויא. וואהלטע דאס אללערדאכסטע הערשערהויז צום לעהרער דעם ע־לייטען טראגערען. צום ערצעהער דער פריי־צוזען. לייגטע אין דייעזער וואהל נכט דער דייטליכע הגוויז דאריוף. דאסס אינזער ערצהאבענעס קאנגע־הויז דיא פרייהייט איבער אללעס האכשטעללט?

אלס בישאָף ראנאי דיא ערצעהונג דער קלייגען ערצהערצאגען איבערנאהם. אגטע איהם — וויא עס אים טאגעבוכע פערצייכנעט איזט — דיא קאנגען: „אך ווינשע. דאסס דער אונטערריכט אין א ו נ ג א ר י ש ע ר שפראכע געפיהרט ווערדע. בעזאנדערס דער רעליגיאנסאונטערריכט. א י ך ב ע ט ע מ י ט מ י י נ ע ם ק י נ ד ע ט אנ־ל י ך א ו נ ג א ר י ש; ווענצען וא דאס פארט. וא מאגע ד ע ל י ג י אָ ו. א ב ע ר נ י כ ט צ ע ל אַ ט י ש זיין!“

אונד בישאָף ראנאי צייגנעט זיך עבען וויט־יע דער דארזרך איהם, דאסס ער רעליגיאָ. אבער נכט צעלאטיש. נאטטעפסירכטע אונד עבען דארום נכט דיא אונדערען גלויבענסבעקענטנישסע דאס־סעגד איזט. „דער אנטיסעמיטיסמוס — איזט ד י א ג ו י ע ס ט ע פ ע ס ט א ו נ ו ד ע ר צ י י ט“

עס וואר פאר 2 יאהרען אלס דאס אונגארישע אב־גערדנעטענהויז דיא שאפפונג דעם מישעהע־נעוועט־צעם בעשלאסס. אבער דאס דאמאלס נאך נכט דעפארמירטע אבערהויז לעגטע דאס נעוועטע אב. מאן דראמעמלטע אללע אנטיסעמיטישען אונד קלע־ריקאלען עלעמענטע פארמלך צוזאמעמען. אום דיא פארלאנג צו פאללע צו בריינגען. לייטע. דיא ניע־מאלס אים אבערהויז ערשיינען וואָרען. מאכטען פאן איהרעם „מאנאטערעכטע“ נעגען דאס נעוועטע געברויך: דיא וואָרען שטיממבערעכטיגט דורך איהרע נעבורט. דער פרעסטפרימאס ש י מ אָ ר. דער וואהל נכט אים יודענפיינ־ליכקייט. אונדערען אום פערמיינטליכעם אדער ווירק־ליכעם אינטערעססע פיר דיא פאן איהם פערטרע־טענע קורכע נעגען דאס מישעהענעוועט וואר. בע־פאהל אללען גייסטליכען מיטגליעדערען דעם אבער־הויזעס. בעשטיממט צור דעבאטטע צו ערשיינען אונד נעגען דאס נעוועטע צו שטיממען. איך דעם גרייזען. דאמאלס 70 יאהרע אלטען בישאָף ראנאי גנג דייזער בעפעהל צו. ד ע ם ע ר י ע ד אָ ר נ כ ט נ ע ה אָ ר כ ט ע: ער וואללטע נכט צום פאללע דער פאריאנע מיט זייגער שטיממע בייטראגען. קאם דאהער נכט צור דעבאטע. אונד דאמאלס שריעב ער דען זאטץ אין זיין טאגעבוך. וועלכער דען אנטיסעמיטיסמוס אלס „דיא נייעסטע פעסט בעצייכנעט. ער שרעב ווייטער אויס דיע־זעס אולאססט: „דיא רעגירונג וועלל דאס נעוועטע דער עדע צווייטען בריסטען אונד יודען. אום דיא גנעמיטהער צו בעשווכטיגען. צו בערוהיגען אונד דען דראהענדען אונרוהען פארצייגען. דיא קורכטע־פיר־סטען טהיל נכט קלוג דאראן. דייזעס נעוועטע צו בעקאמפפען. ער טאדעלטע עס. דאסס מאן אים אבערהויזע פרעמדע צוזאמעמראטטעטע. „דיא אונגארן נכט קענען. ווייל שפראכע נכט פערשטע־הען. דאוולכסט קיין פלעקקען לאנד בעוועטצען אונד צו דען קאסטען דעם שטאאטעס נכטס בייטראגען.“

ווייר דער נעווייסס דיא לעטצטען. וועלכע דעם מישעהענעוועטען דאס וואָרט רעדען: „ערער וואה־רע יודע. דער נכט בלאס „שיין־יודע איזט. ווירד דיא עדע צווייטען יודען אונד בריסטען. צווייטען יודען אונד אנדערסגלייבענען אבערהויפט. פער־וערפען אונד נכט זא בלאדע זיין. אין איהר דאס טהיל פיר זיין פאללע. דיא פרייהייט פיר דאס יודענ־טהום צו ערבלוקקען. דא דיא מיש־עדע פיר דאס יודענטהום מיט דער לאנגאמען. אבער זיכערען אויסראטטונג דעסוללבען גלייכבערעכטיגט איזט. פערזוכטצען ווייר אונז יעדאך אין דיא לאנג דעם עדלען בישאפס ראנאי. וויא ער דאס נעוועטע אונד דעססען פאללען אלס פערזוהנגעד אונד פרייבערג שטיפטונד אויפגאססטע. זא קאנגען ווייר איהם אונ־זערע בעזוואנדערונג פיר דען מוטה נכט פערזאגען. מיט וועלכעם ער וויגע פרייהייטליכע רעליגיאָ אבערצייגונג נעגען ווייגען מאכטיגען פארזוגטצטען אייפערסכטיגערהלטען פערשטאנדען. גלייך וויא ער אונערשטטערליך נעגען דען ווילען דער האכסטען אים שטאאטע ווייגען פאליטישען נעפיהלען. ווייגער גלויבענדען לייעבע צו אונגארן. ווייגעם אונבייגזאמען שטרעבען פיר דיא אונאבהאנגיגקייט דעסוללבען אכטונג פערשאפפטע.

היל דעם לאנדע. דעסען קאנג איינען זאלכען כארא־קטער צו ווירדיגען ווייסס. איינעם זאלכען מאנג דען אונטערריכט ווייגעם טהראנפאלגערס אנ־פערטרייט!

צור טאגעס־געשיכטע.

אים הייערגען מאנאט מאי שפרייגגען אים שא־נען א ו נ ג א ר ל א נ ד ע נכט ווייר דיא פער־שיעדענען לעבליכען נעזאכסע אין דיא האה׳. זאו־דערן אויך דיא — הערערן אנטיסעמיטען, וועלכע מיט באנגער בעזאָרגנים אונד פיעבערהאפ־טער איפיעגונג דעם אויסגאנג דער בעפאָרשטע־הענדען נייען ר י י כ ס ט אַ נ ס ו ו אַ ה ל ע ן עגטגעגענזעהען. צומאל ט י ס אַ א עגגען וא זא פער־נכטערע נעוועטצע. וויא דען עגטוויארף נעגען וואהל־מ י ס ב ר י י כ ע אונד דיא „נ י י ע ה ו י ז־אַ ר ד נ נ נ“ אנס טרעפפען פיהרט. אבער דען לעטצטערען נעוועטצעגטוויארף בעגעגנט — וויא ווייר אין פאריגער נומער בעריכטט אנגעקלייגט האבען — ה י י ט ע אים אבגעאָרדנעטענהויז דיא דעבאטטע. מאן דארף וואהל אויף דאס בעגעדמען דער אגט־סעמיטען ביא דערזעלבען נייגערע זיין.

* * *

מאנגען פיגדעט אים אסטערריכ־ש ע ן ה ע ר ר ע נ ה ו י ז ע (אבערהויז) דיא דע־באטטע איבער דען אנטראג דעם איינסטעגען מיגס־טערס אונד נעגעגוויארטיגען פראוידגטען דעם אבער־סטען נעגרייטטמאפפע. אגטאָריטטער פאן שטערר־ל י אַ נ נ נ שטאטט. וועלכער ווישט. דאסס דיא ר י י ט ש ש פ ר אַ כ ע אין אסטערר־ר י י ך אַ ל ס שטאאטס שפראכע ער־קלארט ווערדע. דאס מיגסטערגיס טאאפפע וועלכעם דיא גוגסט דער טשעכען אונד פאלען נכט פערשטרעצען וויל. מאכט אללע אגשטרענגונגען אים דיעגען אגטראג שטערלגיס צים פאללע צו בריינגען. דער דעבאטטע ווירד מיט „גראסער“ שפאנגונג עגט־נעגגעגטעהען.

* * *

דיא אין ס ע ר ב י ע ן איינגעבראכענע מ־נ י ס ט ע ר ק ר י ז ע, וועלכע — וויא ווייר בע־ריכטט מיטטהיילטע — (דאהיר נעדיגטע ווירד. דאסס דיא רוססגפריינדליכע פארטיא צום שאדען דעם אסטערריכ־אונגארישען איינפלוססעס אין סערבען דיא אבערהאנד האבע. אלל נאכסטע וואכע צור לאזונג קאממען. סערבען ווירד זיך נכט זא שנעלל רוסלאנד אין דיא ארמע ווערפען. וואס מיט איינעם פערלוסטע דער „בעלבסטשטאנדיגקייט דעם יונגען קאנינרייכעם גלייכבערעכטיגטע וואָרע. דיא דאסולל־בע מיט הילפע אסטערריך־אונגארנס אויף דעם בערלינער קאנגרעססע ערהאלטען האט. דיא נאו־צע אנגעלעגענהייט בעריהט איבריגעגס אויף אי־נער א מ אַ נ ט ש ע ן הא פ ג ע ש י כ ט ע, וועלכע דיא קאנינגין נאטאליע פאן ס ע ר ב י ע ן צור איינרונג דעם וואוגשעס פער־אולאססטע. דאסס דיא מיט דעם סערבישען קראָ־פרינצען איינען רוססישען ערהאלונגארט פיר דען קאממענדען וואמער איפוזכען וואללע. (יעהע „פערשיעדענע נייאנגקייטען.) דארום עבנשטאנד דיא פאן געוויססען אגטערעסירטען קרייזען מיט אבזיכט פערבריייטעטע פאלשע נאכריכט, דאס סער־ביען „וויגע בעציעהונגען“ צו רוססלאנד פריינדשאפט־

דער לעהרער דעם קראָנפּרינצען

נעגען דען אנטיסעמיטיסמוס.

דער הייטע אין שטילער צוריקגעצאָגענהייט אין פרעסבורג לעבענדע בישאָף ר אָ נ אַ י האט אים פאריגען יאהרע זיין טאגעבוך הערויסגעגעבען, וועלכעס בלאט אין 10 עקזעמפלארען געדרוקט אונד דיגען פערטרויטעסטען פריינדען אבערגעבען וואר־דע. עטצט ערסט ווירד דער אנהאלט דיעזעס האב־אנטערעסאנטען טאגעבוכעס בעקאנט. וועלכער אומאמעטער איפזיכטען ערגעבען. אלס בישאָף איא־צנטה ראנאי דער אונגארישע געשטטלעהרער אונטערעס קראנפּרינצען ר ו דאָ ל פ אונד דער ערצהערצאגען מ אַ ר י אַ א־ל ע ר י ע וואר.

דיא צוויי לעטצטערען אומשטאנדע צייגען, וויא עהרליך עס אונער ערצהאבענעס הערשערהויז מיט אונגארן מייגט, מיט וועלכער ליעבע עס דאס־וועלבע אומגעבען, וועגען עס אינען מאגן. וויא בישאָף ראנאי דער זא הערפאַרראנגענען אנטהייל אין דעם אונגארישען פריידענסקאמפפע גענאמען, אין זאר־כעס מאססע אויסצייגנעט. ער האטעט אין שטורמ־בעוועגטער צייט אלס גייסטליכער קאמטמאר דיא גייסטליכקייט איהר דיא אונגארישע פערפאסונג בעאייפרינט אונד זא, זאוויא דיא גאנצע בעפאלקע־רונג אין בעגייסטערטען רעדען ערמונטערט. בייא דער גאנצאנלען זאכע דייערנד אויסצוהארען. פיר דאס רעכט דער אונגארישען נאציאָן. פיר דערען וועלכסטאנדיגקייט. צו לעבען אונד צו שטערבען. שפאטער מוסטע ער זיך פלוכטען אונד אלס פלוכט־לינג לעבטע ער פאסט צוויי אהרצעהנטע הערזוך אין לאנדאָן. בזן ער אים יאהרע 1867 בעגנאדיגט וואורדע אונד אין זיין טהייערעס פאטערלאנד הייט־קערען קאנגטע.

אונד ד י ע ו ע ן מאגן. דער זא פיעל פיר זיין פאטערלאנד צו קאמפפען אונד צו ליידען וואסטע דער צייגטע. דאסס ער דיא פרייהייט נעגען ע ד ע ן מ פערטהיידיגען עגטשלאפסען וויא. וואהלטע דאס אללערדאכסטע הערשערהויז צום לעהרער דעם ע־לייטען טראגערען. צום ערצעהער דער פריי־צוזען. לייגטע אין דייעזער וואהל נכט דער דייטליכע הגוויז דאריוף. דאסס אינזער ערצהאבענעס קאנגע־הויז דיא פרייהייט איבער אללעס האכשטעללט?

אלס בישאָף ראנאי דיא ערצעהונג דער קלייגען ערצהערצאגען איבערנאהם. אגטע איהם — וויא עס אים טאגעבוכע פערצייכנעט איזט — דיא קאנגען: „אך ווינשע. דאסס דער אונטערריכט אין א ו נ ג א ר י ש ע ר שפראכע געפיהרט ווערדע. בעזאנדערס דער רעליגיאנסאונטערריכט. א י ך ב ע ט ע מ י ט מ י י נ ע ם ק י נ ד ע ט אנ־ל י ך א ו נ ג א ר י ש; ווענצען וא דאס פארט. וא מאגע ד ע ל י ג י אָ ו. א ב ע ר נ י כ ט צ ע ל אַ ט י ש זיין!“

אונד בישאָף ראנאי צייגנעט זיך עבען וויט־יע דער דארזרך איהם, דאסס ער רעליגיאָ. אבער נכט צעלאטיש. נאטטעפסירכטע אונד עבען דארום נכט דיא אונדערען גלויבענסבעקענטנישסע דאס־סעגד איזט. „דער אנטיסעמיטיסמוס — איזט ד י א ג ו י ע ס ט ע פ ע ס ט א ו נ ו ד ע ר צ י י ט“

צור טאגעס־געשיכטע.

אים הייערגען מאנאט מאי שפרייגגען אים שא־נען א ו נ ג א ר ל א נ ד ע נכט ווייר דיא פער־שיעדענען לעבליכען נעזאכסע אין דיא האה׳. זאו־דערן אויך דיא — הערערן אנ ט י ס ע מ י ט ע ן, וועלכע מיט באנגער בעזאָרגנים אונד פיעבערהאפ־טער איפיעגונג דעם אויסגאנג דער בעפאָרשטע־הענדען נייען ר י י כ ס ט אַ נ ס ו ו אַ ה ל ע ן עגטגעגענזעהען. צומאל ט י ס אַ א עגגען וא זא פער־נכטערע נעוועטצע. וויא דען עגטוויארף נעגען וואהל־מ י ס ב ר י י כ ע אונד דיא „נ י י ע ה ו י ז־אַ ר ד נ נ נ“ אנס טרעפפען פיהרט. אבער דען לעטצטערען נעוועטצעגטוויארף בעגעגנט — וויא ווייר אין פאריגער נומער בעריכטט אנגעקלייגט האבען — ה י י ט ע אים אבגעאָרדנעטענהויז דיא דעבאטטע. מאן דארף וואהל אויף דאס בעגעדמען דער אגט־סעמיטען ביא דערזעלבען נייגערע זיין.

* * *

מאנגען פיגדעט אים אסטערריכ־ש ע ן ה ע ר ר ע נ ה ו י ז ע (אבערהויז) דיא דע־באטטע איבער דען אנטראג דעם איינסטעגען מיגס־טערס אונד נעגעגוויארטיגען פראוידגטען דעם אבער־סטען נעגרייטטמאפפע. אגטאָריטטער פאן שטערר־ל י אַ נ נ נ שטאטט. וועלכער ווישט. דאסס דיא ר י י ט ש ש פ ר אַ כ ע אין אסטערר־ר י י ך אַ ל ס שטאאטס שפראכע ער־קלארט ווערדע. דאס מיגסטערגיס טאאפפע וועלכעם דיא גוגסט דער טשעכען אונד פאלען נכט פערשטרעצען וויל. מאכט אללע אגשטרענגונגען אים דיעגען אגטראג שטערלגיס צים פאללע צו בריינגען. דער דעבאטטע ווירד מיט „גראסער“ שפאנגונג עגט־נעגגעגטעהען.

* * *

דיא אין ס ע ר ב י ע ן איינגעבראכענע מ־נ י ס ט ע ר ק ר י ז ע, וועלכע — וויא ווייר בע־ריכטט מיטטהיילטע — (דאהיר נעדיגטע ווירד. דאסס דיא רוססגפריינדליכע פארטיא צום שאדען דעם אסטערריכ־אונגארישען איינפלוססעס אין סערבען דיא אבערהאנד האבע. אלל נאכסטע וואכע צור לאזונג קאממען. סערבען ווירד זיך נכט זא שנעלל רוסלאנד אין דיא ארמע ווערפען. וואס מיט איינעם פערלוסטע דער „בעלבסטשטאנדיגקייט דעם יונגען קאנינרייכעם גלייכבערעכטיגטע וואָרע. דיא דאסולל־בע מיט הילפע אסטערריך־אונגארנס אויף דעם בערלינער קאנגרעססע ערהאלטען האט. דיא נאו־צע אנגעלעגענהייט בעריהט איבריגעגס אויף אי־נער א מ אַ נ ט ש ע ן הא פ ג ע ש י כ ט ע, וועלכע דיא קאנינגין נאטאליע פאן ס ע ר ב י ע ן צור איינרונג דעם וואוגשעס פער־אולאססטע. דאסס דיא מיט דעם סערבישען קראָ־פרינצען איינען רוססישען ערהאלונגארט פיר דען קאממענדען וואמער איפוזכען וואללע. (יעהע „פערשיעדענע נייאנגקייטען.) דארום עבנשטאנד דיא פאן געוויססען אגטערעסירטען קרייזען מיט אבזיכט פערבריייטעטע פאלשע נאכריכט, דאס סער־ביען „וויגע בעציעהונגען“ צו רוססלאנד פריינדשאפט־

—דיא נעמיינדע טשיגנד ביא קארלסבורג איזט עבענפאללס אם זאנטאג אבגעבראנגט. — אם זעל-בען טאג קאם אין נאדי-קארלי אין פייער צום איסברוכ. ביא וועלכעם צווייא מענשען-לעבען צו גרונדע גענאנגען זינד.

ווייר ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומע-ראנטען אונד פרייגדע, זיך מיט איהרען צוגרייפטען דרוקסט אן אונזערע רעדאקציאן צו ווענדען.

איך בישטען ווייר, דיא אדרעססע דייטליך ווייא פאלגט אנצוגעבען:

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

פערלאָזונג.

1) דער 1860-ער-לאָז.

אויף דער אם 1. סעק. שאפפענהאבענען צעהלונג: דער סעריען 1368 728 695 450 407 346 321 285 231 167 49 2209 2121 2055 1970 1981 1911 1725 1547 4150 3824 3640 3304 3197 3051 2618 2559 5111 5011 4890 4696 4741 4335 4278 4252 6927 6800 6503 6395 6316 6113 5844 5193 8290 8260 8228 8158 7771 7676 7457 7373 9661 9482 9317 9194 9184 9122 8870 8576 10989 10839 10544 10324 10332 9953 9701 11880 11755 11471 11412 11189 11060 11032 12669 12487 12410 12363 12172 11955 11920 13305 13090 13006 12957 12919 12832 12774 14954 14784 14523 14471 14290 14272 14271 15840 15744 15742 15650 15607 15419 16921 16661 16453 16345 16102 16025 15955 18025 17912 17744 17601 17229 17144 17042 18917 18846 18775 18741 18706 18636 19938 19874 19854 19769 19493 19327 19024 19967 ווארדען אם 2. מאי פאלגענדע נעווינ-נומסערן נעצאנען, אז. צ. פיעל דער הויפטרעסעס- מיט 300000 נולדען אויף ס' 14784 נו' 7, דער 2-טע טרעסער ענטפעל אויף סער' 8290 נומ' 4 אונד דער 3-טע פרעסער אויף דיא פערלאָזטע סעריע 14784 נומ' 7. — פערנער נעווינגען: יע 10.000 פל. ס' 11920 נו' 13 אונד ס' 5011 נו' 20; יע 5000 פל. ס' 15650 נו' 9, ס' 9184 נו' 8, ס' 9122 נו' 20, ס' 1970 נו' 19, ס' 12487 נו' 13, ס' 8158 נו' 3, ס' 9124 נו' 10, ס' 9953 נו' 18, ס' 17744 נו' 20 ס' 10324 נו' 3, ס' 18741 נו' 2, ס' 49 נו' 3, ס' 4150 נומ' 2, ס' 19967 נומ' 6, ס' 14271 נומ' 3, ס' 49 נו' 3, ס' 1970 נו' 19, ס' 4150 נו' 2, ס' 8158 נו' 3, ס' 9122 נו' 3 אז. 20, ס' 9184 נו' 8, ס' 9953 נו' 18, ס' 10324 נו' 3, ס' 12487 נו' 13, ס' 14271 נו' 3, ס' 15650 נו' 9, ס' 17744 נו' 20, ס' 1970 נו' 19, ס' 12487 נו' 13, ס' 19.67 נו' 6, יע 1000 פל. ס' 49 נו' 2, ס' 285 נו' 14 אז. 19, ס' 321 נו' 2 אז. 6, ס' 1547 נו' 12, ס' 2055 נו' 4, ס' 3051 נו' 12, ס' 3304 נו' 17, ס' 4150 נו' 3, ס' 4335 נו' 11, ס' 6316 נו' 20, ס' 7457 נו' 6, ס' 9122 נו' 2, ס' 9953 נו' 9, 10544 נו' 6, ס' 10839 נו' 16, ס' 10989 נו' 14, ס' 11920 נו' 5 אז. 6, ס' 12957 נו' 2, ס' 14471 נו' 9 אז. 12, ס' 15645 נו' 13, 17144 נו' 6, ס' 17744 נו' 2, ס' 18775 נו' 13, ס' 19024 נו' 13, ס' 19769 נו' 3, ס' 19874 נו' 14.

אויף אללע איכרינגען אין דען אבינגען סעריען עגטראל-טענגען נעווינג-נומסערן פיעל דער קלינסטע נעווינג פאן יע 600 פל.

2) דער קרעדיט-לאָז.

ביא דער אם 2. ד. מ. פארגענאמענען צעהלונג דיע-זער לאָז וואורדען דיא נאכשטעהענדען סעריען נעצאנען: 47 86 158 189 477 719 898 844 1081 1439 1682 2459 2783 2894 2947 3364 3404 3365 3634 אונד 3646. דער הויפטרעס-סער מיט 150,000 פל. פיעל אויף ס' 719 נו' 32, דער 2-טע מיט 30,000 פל. אויף ס' 1682 נו' 71, אונד דער 3-טע מיט 15000 פל' אויף ס' 86 נו' 24. פערנער נעווינגען: יע 5000 פל' ס' 1682 נו' 6 אונד ס' 719 נו' 63; יע 2000 פל. ס' 898 נו' 58, ס' 3365 נו' 22; יע 1500 פל' ס' 844 נו' 55 אונד ס' 2783 נו' 73.

3) דער קינדלעייהען-לאָז.

ביא דער אם 2. ד. פארגענאמענען צעהלונג דיעזער לאָז, פיעל דער הויפטרעסער מיט 10.000 פל. אויף נו' 32450 אונד דער 2-טע מיט 1500 פל. אויף נו' 52898 פערנער נעווינגען: יע 300 פל. נו' 6554 אונד 23570; יע 200 פל. נו' 14960 65674 51118; יע 100 פל. נו' 5876 58947 56397 53035 26215; יע 50 פל. נו' 2898 13207 10060 2535; יע 30 פל. נו' 21903 13604 56621 46404

געשאָפטסבעריכט.

געטריידע-געשאָפט. וויצען וואר געפערן מאסיג צו מארקט געבראכט. דיא קויפלוסט וואר שוואך, פרייזע 5—10 קר. בילליגער.

וויצען, פיינער: 100 מעטער' 81 קילאָגראמם 9.35 נולדען, 100 מעטער-צענטנער 80.5 קילאָ 9.30 נולדען, 200 מעטער-צענטנער 80 קילאָ. 9.30 2600 מעטר' 80, ס. 9.35 נול. 200 מטרצ' 80 קילאָ 9.30 נולדען מעטסער-כארען 100 מעטרצען. 80 קילאָ 9.27½ נולדען, דעטשא 200 מעטער-צענ' 78 קילאָ 9.15 נול. באטשקער 1100 מעטרצענ' 77 קילאָ 9.30 נולדען, וויטענבורגער 580 מעטרצ' 77 קילאָ 9.25 נולדען — (אללעס פער 3 מאנאט.)

מאָרן 6,65 — 6.90 נול

ברינגער שטאפפע

פיר איינען עלעגאנטען

זאממעראנצוג

אין קויפאנס צו 3.10 מעטער, דאס זינד 4 וויינער עללען, ערץ קויפאן אום 4.80 פל. אויס פינסטער, אויס 7. פל. ; וויס האפינסטער, אום 10.50 פל. אויס

אלערפינסטער עכטער שאפיואללע.

וואוייא לאמסטאינג אונד איבערציעהערשטאפפע. זיא אויך ווייזפאדים פער שטיק 4 קר. אונד 6 פל. פערזענדעט נעגען נאכנאהמע דעם בעשטאנדע דיא אלס ערעל אונד מאריד בעסטעקאנזנע

טוכפאבריקס-נידערלאגע

SIEGL-IMHOF in Brünn.

Ferdinandsgasse Nr. 35.

עדקלאדונג. יעדער קויפאן אויס 3.10 מטר. לאנג אונד 136 צם. בריים, דאהער פאללקאמען נעגינגענד פיר איינען קאפפלעטשען הערענא צום.

דיא בעקאנטע מאלידמאס אונד בעדייטענדע לייסטונגספאהיגקייט אבינער פירמא בירגט דאפיר, דאס נור דיא בעסטע וואארע אונד נעגייא נאך דעם נע-וואהלטען מוסטער נעליעפערט ווירד.

דא יעטצט יעדער פרעלע שווינדלפירמען אינטער דעם מאנטער „בריינער וואארע" איהר אונזיעזען בריי-בען, פערזענדעט דעמענטענען אבינע נידערלאגע מוסטער גראטיס אונד פראנקא.

Grabmonumente

דיעענען, וועלכע דיא טרויריגע פפליכט האבען, איהרען טויטערן דאהינגע-נעשטאָרבענען גראבשטייגע צו ערבאוען, עמפפעהלען ווייר אונערע אים נאכ-צוגלאנדע בעסטבעקאנגטע גראב-שטיין-פאבריק, וא ווייר איבער 2000 גראבשטייגע שטאנדיג פערראטיג אם לאגער האבען, וועלכע צו דען בילליגסטען פרייזען צו האבען זינד, אונד צוואר:

דאמטיגע מארמאר פאן 4 גולדען אייזיארטס. שלעזישער בלייא-גרייגער מארמאר פאן 18 גול. אייזיארטס. גראנים-סיינים אונד פארפיער אין פערשיעדענען פארבען פאן 60 גול. אייזיאר.

Monumenten-Fabrick der

ENTREPRISE DES POMPES FUNÈBRES

Budapest, Kerepescherstrasse 68.

דיעזעלבע איבערנימט פערנער דיא איינפיר-רונג גראבער גראבדענקמאלער נאך איינגענען אדער פארגעלעגטען פלאנען.

פיר קארדענקטע גראבערזינג אונד עכטע דייטש-האפטע פעזאלזינג ווירד גאראנטירט.

גערסטע, שוטטער-וואארע 6,30 — 6,60 גול.

קוקורוזע 5,60—5,70 גול.

האפער. 5,50 — 6,30 גול.

דיא אמטליכען געטריידע-נאטירונגען דער היעזיגען קארנהאללע זינד: וויצען:

קוואל.	נארדאיינגאנ.:		עטסטער-כארען:		טחייס:
	fl.kr.	fl.kr.	fl.kr.	fl kr.	fl.kr. fl.kr.
77 קילאָ	8.90—8.95		8.95—9.—		9.——9 05
78 „	9.——9.05		9.05—9.10		9.05—9,10
79 „	9.10—9.05		9.15—9.15		9.15—9.20
80 „	9.16—9.10		9.20—9.20		9.20—9.25
81 „	9.25—9.20		9.25—9.30		9.30—9.35

טערמינע-געשעפטע. וויצען פער הערבסט 8,22—8.24 גולד. האפער פער הערבסט 6,03—6 05 גול. קוקורוזע פער מאיזיגע 1887, 5,64—5.66 גולד.

וויעגער פרייז.

וויצען, פער מאיזיגע 9,38—9,43, פער הערבסט 8,53—8,58 גול. (אללעס פער 3 מאנאט.)

מאָרן (נייא), אונגאריישע 70—73 קילאָ 6.87—6.95 גול. פער מעטער.

קוקורוזע אלטער 6,12—6.17 גולדען.

האפער אונגאריישער 6,12 — 6,14 גולדען פער מעטער-צענטנער.

שפיריטוס 25,75 — 26, גולד. פער 10000 ריישער פערצענט.

ריבאל 27,55—27,75 גולד. פער מטרצ.

וויעגער שלאכטפיעה מארקט

דער אייפטריעב אויף דעם וויעגער שלאכט-פיעהמארקט אם 2-טען ד. מ. בעפרעט 3221 שטיק. דאפאן וואדען 1469 אונגאריש, 875 פאלנישע אונד 895 דייטשע. דיא פרייזע שווענדען איך נו: 100 קילאָגראמם: אונגאריש מאסט-אָכסען 47 — 57. גולד. פאלנישע 48 — 54. גולד. אונד דייטשע 48. — 50 60 גולד.

דערוויסגעבער אז. פערגאנטווארטליכער רעדאקטאר

מ. סאבאָלטשי.

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI.

Budapest 1887. Druck von Sam. Markus, Andrássystrasse Nr. 12.

מאנקורז.

אן דער איזר. אפענטלעכן פאלקסשולע אין מ ע נ ז א-ק א ו נ ע ש ד (באַרשאדער קאמיטאט) איזט דיא שטעללע אייניס געפריפטע הויפטשול-לעהרערס דער לייטענדער לעהרער זיין מיסס, מיט 15-טעם מאי ל. י. צו בעזעטצען. יאהרעסגעהאלט 400 גולדען.

בעווערבער מיסס געפריפטע הויפטשול-לעהרער אונד דער אנדערשיש, דייטשען אונד הונ-גאַרישען שפראכע אין יאהרט אונד שריפט מאכטיג זיין אונד זאיאהל אידר אנדערשיש שטאאטסבור-גערגעסט אלס אידרען בוהערינגען רעליגיאזען אונד וישטלינען לעבענסוואנדעל נאכזוזיהען.

דעפלעקטירענדע וואללען אידרע נעזוכע אונד אריגינאלצייגנישסע שפאטעסטענס בזו 5-טען מאי לייפענדען יאהרעס דעם נעפערטיגטען פראוס איזנ-זענדען, דא שפאטער איינלייפענדע נעזוכע ניכט בע-רוקקזיכטיגט ווערדען. — דיע נעזוכען דערען פרייזען אין דאראבייט אונטערריכט צו ערטהיילען גע-ניגט זיזד, ווערדען בעפאהרצוגט.

Mezökövesd (Comitat Borsod), im April 1887.

MELCHIOR HARANGI, Schul-Stuhl-Präses.

אנציינע.

בעו"ה.

איך בעהערט מיך, איזנס פ. ט. פיבליקום דיא האפליכע אנציינג צו מאכען, דאס איך פאס 1-טען מאי ל. י. אין

כשר גאסטהויז אונד כשר ווייגשענק

אין דער קש-אי-אומצא נו 1756 ערעפפנעטע. איך ווערדע בעשטרעבטע זיין מיט גוטען שמאק-האפטען שפייזען אונד עכטען גוטען נעטראנקען שטעטס צו דיענען אונד גאראנטירט איך פיר פאלידע אונד דיזע בעדיענונג.

איך האבע אויך אין זאלכעם לאקאל, וויא איך נאסטע בעהערבערגען קאנען ווערדע, אונד אלל דיזעס צו דען נוד מאליכסס בילליגסטען פרייזען. איך ערוכע דאהער דיא הערדען, דיא נאך דערבעצען קאמען, מיך מיט איהרעם ווער-טהען בעזוכע צו בעהרען.

איך ערוכטע אויך אינע זעלבוואהרען-פאבריק, וויא איך אללע סארטען זעלבוואהרען, זאיאהל אין דעטאיל- אלס אויך ען גראס-פער-שליס האבען ווערדע, איך ערבוטטע מיר, מיך מיט איהרען נעזט. אויפטראגען צו בעהרען, איך ווערדע צו יעדער צייט יעדעם פערלאנגען פראמפט אונד פינקטליך ענטשפרעכען.

ד ע ב ר ע צ י ן, מאי 1887.

האכאכטונגספאלל

שמעון אלעזר בערנשטיין,
אדטה. נאסטנבער אונד זעלבער.
אבאנענטען ווערדען אנגענאמען.

כשר-קאזע

בהכשר גמור אפילו למהדרין מן המהדרין! אפפע-רוזע פרימא-שווייצערקאזע אין לאבען קוואליטאט א לא עמענטהאלער א 75 קר. — איז מיינער קאזע-פאבריק אין נימרא-לידאן.

בעשטעללונגען אונטער אדרעסס:

JAC. EHRENFELD.

Budapest 1. Bez. Árok-utca Nr. 13.

50 Stück

höchst pikante Jux-Bilder, sehr spannend und interessant.

Für Herren fl. 2.50, für Damen fl. 2.—.
Nachnahme: Budapest, poste-restante Nr. 100.

גוטער געבענפערדיענסט!

100 בז 300 פל. מאאטל. דאנן בז 8 אינו
ערלאנגען דורך דיא פערזיכט נאכנאהמע גע-
שטאטטער לאזע גנוגע דאפנוצארלונג
לייטט אונג דאמיטאל אי. הויפטא. פריידי-
גע. אפפעטעט דיך צו דענען אז דיא
Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft ADLER & CO., Budapest.

לאקאל-פעראנדערונג.

איך בעהערע מיך, אללען מיינען בעקאנטען אונד פרייזדען דיא האפליכע אנצייגע צו מאכען, דאס איך פאס 1. מאי אב איך מיין וואהלאסאר-טרעטס **ספרים - געשאפט** אי-שטאטט מאדרענאסס 1. קאנינגסגאסס 6, שימאנישעס הויז, עמאבלירט האבען ווערדע. וואר-נונג אונד זיכערהייט איך דארטיגלסס. מיינ-גע געעהרטען קונדען קאנען אם פאראיס איינע סאלדען בעהאנדלונג פערזיכערט זיין. אונד ביטטע איך, מיר אידר פערטרוען וויא ביזהער עגטגעגען צו בעהרען. — אם צאהלרייכען צושפרוך ביטטעט

MOSES GOLDFARB,

Budapest, Königsgasse 6, Simonyisches-Haus.

פראנץ יאוף ביטטערוואסער.

דאס בעסטע אפזער ביטטערוואסער, אינטער דעם נאמען „פראנץ יאוף" איבעראלל צו מיפען. עגגראם פאר דעם בעזיטצער

Moritz Hirschler, Budapest.

Knaben-Lehr- u. Erziehungs-Institut

des

Dir. LEOPOLD LANDESMANN

in Szabadka, Bácska.

נעווייסענהאפטער אינטעריכט אין אללען, דעם קויפמאנגע אי. לאנדווירטהע נאטהיגען פאקענגנישסען, פאר בעריישונג צור איינאהריג-פריוויללינען-פריפונג. פענזיאנאט נאך מיסטער דער בעריהמטעסטען האנדעלשלען. יעהרינגע ערצעהונג, זאנגאלטונג אי זוכ. מאסיגע פרייזע. בעזאנדערס עס-פעהלענסווערטה פיר 6—16-יאהרינע קנאבען פאן שוואבער קאנשטיזאן אדער שווערער פאסטונגסקראנקהייט. אויסאה-מע אויך וואהרינג דעם שולאהרעס. — פראגראמס גראטיס.

קנאבען. לעהר- אונד ערצעהונגס-אינשטיטוט דעם הרי. לעאפאלד לאנדעסמאנן אין סא-באדקא, באטשקא.

שבת אונד יום טוב ווערדען קיינע פארטראגע געהאלטען.

ווענען מאסענדעמאלירונגען

עבענערדינגע I. אונד II. שטאקק, האהיר הייזער פערקויפע איך

שטוינענד ביללינג

ביימאטעריאל, דאכשטהלהאלץ, דיפפעל-ביימע, בערעטטער, לאטטען, מעהרערע הונ-דערט דאסטעלגע או. איינפאכע פענסטער מיט או אהנע שפאלעטען, מעהרערע הונדערט ציממער, קוכען, שפייז, טאפעטען, אונד סאלאמ-טהורען, אין, אונד איסוואנדיגע נעווארב-טהורען, גאנג- אונד פענסטער-גיטטער, ברונגען מעלהייטער-פלאטטען, טהארע אונד איבעראיפס דע אים בוידאפעט איינשראנענד ארטיקעל.

Näheres in meiner Bautischlerei und Baumaterialien Hauptniederlage

J. SOMMER,

Budapest, VI., Waitznerstrasse 51.

Skt.-Lukasbad, Ofen. das Schlammbad ist eröffnet.

בעדעוטענדע מאלצ-קלקבאד אין אפן.

וויכטיג פיר ליידענדע.

מיט גענעגנוויאיסיגעם עלייבען. ווייר אונז, איין האנגעהעם פיבליקום אויף דיא בעשרייבונג אונזערער נייערען ציינגונג אין בריוכבאנדערן אויסטריקוס צו מאכען, בע-מאר ווייר יעדאך דיא פאיסהיילע דיעזעס בריוכבאנדעס איינצאהלען, עלייבען ווייר אונז צו בעמערקען, דאסס אינז הייצו ווערד מאסגעללעס אינטערעססע, נאך האבווכ סע-אנלאססען, זאנדערן אינז נור פאס פאסיאנישען אונד הימאנען שאנדסיגקס, זאוויע אים אינטערעססע דער ווידענען מענשהייט צו דיעזעס שיינסט לייסען לעססען. ווייר זינד פעסס אינבעצייגט, דורך דאסזעלבע אין דנכעיגע היל פסמשעל צו לעסען אונד שעללען עס יעדעמאנן פרייא, דיעזעס פערבעסערטע בריוכבאנד צו בעזוכטיגען יעדעסמ-טווע צו אינשפעזיזנען.

ווייר זינד אים פאהיגען איבערצייגט, דאסס עס פעל בריוכליידענדע גיבט, דיא אונזערע אנגאבע, פעללייכט מיט מיסטרוען אויפנעהמען ווערדען, אומזו מעהר, אלס אויף דיעזעס נעבעיעט בעריישס פעל נעווערדיגט ווארדע. פעל ווארדע שאן פאן בריוכ-ליידענדען נעגאבעס, אהנע דאס נעווישעס דעזולטאאט צו ערצעלען. — הערוף ר-ליייכ ן ווייר אונז דיא האפליכע בעמערקונג צו מאכען, דאסס אין זאלכען פאללען גע-מאכט דער באנדאזישס דיא שולד מראגט, דא עס דאס בעשעדענען איינעס יעדען באנ-דאזיסמען אונז, דען ליידענדע ציהליידען צו ششעללען, ואנדערן פינדען דארין דען גיזונד. דאסס בז יעצעט נעמאנד אים שאנדע וואר. אין זאכעס בריוכבאנד הערצו-ششעללען, וועלכעס דעם צוועקקע זא פאללקאמען עגשעשיכט, אלס דיעזעס פאן אונז ערזוכטענע בריוכבאנד, וואיזר ווייר שאן פעלע דאנק, אונד אנערקענונגשרייבען פאר-לענגן קאנען.

אינזער בריוכבאנד איזט דיין אים נוסט אנגעפערטיגט, אויף וועלכעס זיך אין נור-מעל, פעלאסט, שענקעלריעמען אונד וכערהייסס פאייכזונג בעפינדעס.

דער צוועקק דער וכערהייסס פאדרזונג איזט: דאסס דאס בריוכבאנד בים לייגעסטען איינשנאללען נכט רוששט, אונד דאסס דיא אבריישונג דער פעלאסט פאס בריוכ איזט אויפ דאס אנגעמעסענסטע.

דאס בריוכבאנד קאנן פאן יעדערמאנ, וויא עס הערר, דאמע, קינד, נייז אדער אבריישער זעהר בעקוועם נעטראגען ווערדע. אונד איזט בייא דער שווערסטען אבריש, פעללעס נעהען, שווינגען, ריישען, ווערד בייא מאנ, נאך בייא נאכט פאס פלאטצע צו ענטפערנען.

פערנר אינטס, דיא מיט דיעזעס בריוכבאנד בייא שווארצען פערזוכנ מאכטען, וועלכע פאהיגר נכט פאהיג ווארען, בריוכבאנדער אבזערוויטס צו מאכען, האבען שאן אין קרעעפטער צייט שווינגענדע ערפאלגע דאמיט ערצעלט. בייא בעשעללונגען ווייזען ווייר אים נעגיגע אנגאבע דער הויסנגווייסע, פערנער אם דער בריוכ רעכטס, אדער ווינקלבריוכ אדער אין דאפפעלבריוכ איזט, פערנער אם דער בריוכ (בייא הערען) אין הארזן-לייסען, אדער ווינקלבריוכ איזט.

פרייזע: | איינזייטיג . . . . . 6—8 פל.
| דאפפעלזייטיג . . . . . 10—16 פל.

פיר קינדער דיא האלפטע.

ווייר עמפעהלען פערנער אונזער נאכסטס לאגער אללער נאטשונגען פראנצאזיישער אונד עגלישער בריוכ-באנדער, דיספענסאריען אין הורשיעדער אונד נוסט, בריוכבנדע, נאבעל בריוכבאנדע, נעראדהאלטער, אורינאל-מאס, מוטטערשפרייצען, הויסטאלטער אונד אללער צור קראנקענפלעגע נאטהווענדיגען אייטקעל צו דען בול-ליגסטען פעסטגעזעטצטען פרייזען.

האכאכטונגסאלל

BRÜDER PARTOS Bandagisten, **Budapest, IV. Bezirk, Kronprinz-(Herren)-Gasse Nr. 4**

לטער דערגעגען צו אסערייך-אונגארן ערשט קולטור געשאלטן. נון דרינגען אבער קאנינ מילאן אונד דיא מינינסטער דארויף, דאסס דער קראנפרינץ (אלעקסאנדער) אן בעלגראד פערבלייבט. דער קאנינ קאן מאן דען וואנוס, נאך איינעם רוסישען אמבעראיפענטהאלטע צו רייזען, נישט אבזאגען; דען קראנפרינצען ווילל מאן עדאר צו הייזע בעהאלטען. דאמיט דיא רייזע דעם סערבישען טהרונפאלגערס נאך רוסלאנד קרינגען אולאסס צו דער מיינונג געבען, דאסס סערבען דורך איפאפפערונג דייער אונאבהאנגיגקייט דעם רוסישען רייכע פיר דען אין בולגאריען פערלארען איינפלוס עגשאדינגען בעשאדיגט וואלל.

דער גיעסטע פארשלאג, וועלכען רוסלאנד בעצוגלך דער טירקייא בעצוגלך דער בולגארישען פראגע מאכט, איזט פאלגענדער: פיר בולגאריען אלל איין פראווינצ דער רעגענט ערנאנט ווערדן דער גלייכצייטיגדער טהרונאנקאנדידאט זיין אלל. נאך בולגוגס איינעם גיען בולגארישען מינסטעריום אונד איינער גיגנוואלטיגן בולגארישען נאציאנאלפעריאמענטס אלל דיא טירקייא פאן לעטצטערער דיא וואהל דעם פראווינצישען רעגענטען. צום פירסטען פאן בולגאריען ערוויילט. — דיעזע פארשלاג האט דער רוסישע באטשאפטער אן קאנסטאנטינאפעל, גרעל ירא פ. דער טירקישען רעגיערונג, אונטער דערען אבערהערשאפט בולגאריען (לויט בערלינער פערטראג) שטעהט, גיעסטערן אונטערבריטען. דיא טירקייא וויל אבער דאפאן נישט וויסען, אנדערן וא בעהארדט דארויף, דאסס רוסלאנד דען נאמען וועגען טהרונקאנדידאטען אפגעגען האט. דער גרעגענוואר-טיגען נאציאנאלפעריאמענטס צור וואהל פאר-געשלאגען ווערדע. — מיטטלערוויילע עקצען דיא רוסישפרייליכען בולגارישען פלוכטלינגע ערפאלגאן איהרע ווייטערען גיגען דיא רוהע בולגارישען פארט. איינע פארגעסטרינג דעפעשע מעלדעט אונס רוסטשוק: דיא בולגارישען פלוכטלינגע, וועלכע דיא גרענצע אן באלקען צו אבערשרייטען וואלען, האבען זיך נאך דען ערסטען פלינטענשיסען דער בולגارישען גרענצוואלדאטען צורקקגעצאגען אונד דרייא גפאנגענע אן דען האנדען דער לעטצטערען גלאסען.

דיא איך דער גרעגיערונג אונטער קרעטא איינגעבראכטען אונרוהען, פאן וועלכען ווייר אין פאריגער נומער בערישטען, ווערדען אלס נישט ווהר ערנסט בעצייכנעט. דא וועלכע שלא-

---

געשיכטע דער נייערען צייט.

(.115=ען פארשוועצונג)

אסערייך עלעגיסס איינע איינפאנדערונג צור ווידערערעגונג דעס ארטען בונדעסטאגס. אין מחיל דער דייטשען רעגיערונגען בעשיקקטע דען בונדעסטאג, וועלכער נון אונטער אסערייכס לייטונג אין פראנקפורט מאנטג, וואהרענד דיא איבריגען שטאאטען מיט פרייסען צום פרייסענקאל-לענגיס פערבינדען בלייבען. אומסונ נאכסער ווידערד דיא שאפנונג צווישען בירגען ווישען. בעזאנדערס אלס אין פרייסען דער גענעראל פאן ראדאוויץ, דער הייסבעגאבטער דעס אינגאנגטיגקייס, צום מינס-טער דער איסווארטיגען אנגעלעגענהייטען ערנאנט וואר, דע אנד ארס אנגעגען דיא מאנארכען פאן אסערייך, באיערן אונד ווירטעמבערג זיך אין אייגער צוזאמענגעגעבענען צו בערעגען צו געשיגשאפליכעם האנדעלן פער-איינגס האבען.

שווייצישען אין קוריהעסען אונד דיא האל-ווייצישען אנגעגענגהייטען פיהרטען קורץ דארויף צו אייגער ענטשיידונגען קייטס. אין קורהעסען וואר דאס מינסטעריום האסענפלוג, וועלכעס דיא פער-פאססונג אים ווידערשפריך מיט דעם לאנדטאג אבגאנדע-טע, מיט דיעזעם אין אייגען אונפערזאהנליכען צוויי-שפאלט נעראהטען. אונד דיא קאמפען אונטערזאהלכען צוטעשאם דיא ערהעבונג דער שייגען. דא האסס זאמסס-ליכע דער רעגענגונג בייא צוזאנגסמאסרעגעלען פערזאנגט, זא

(115=ען פארשוועצונג.)

אסערייך עלעגיסס איינע איינפאנדערונג צור ווידערערעגונג דעס ארטען בונדעסטאגס. אין מחיל דער דייטשען רעגיע-רונגען בעשיקקטע דען בונדעסטאג, וועלכער נון אונטער אסערייכס לייטונג אין פראנקפורט מאנטג, וואהרענד דיא איבריגען שטאאטען מיט פרייסען צום פרייסענקאל-לענגיס פערבינדען בלייבען. אומסונ נאכסער ווידערד דיא שאפנונג צווישען בירגען ווישען. בעזאנדערס אלס אין פרייסען דער גענעראל פאן ראדאוויץ, דער הייסבעגאבטער דעס אינגאנגטיגקייס, צום מינס-טער דער איסווארטיגען אנגעלעגענהייטען ערנאנט וואר, דע אנד ארס אנגעגען דיא מאנארכען פאן אסערייך, באיערן אונד ווירטעמבערג זיך אין אייגער צוזאמענגעגעבענען צו בערעגען צו געשיגשאפליכעם האנדעלן פער-איינגס האבען.

שווייצישען אין קוריהעסען אונד דיא האל-ווייצישען אנגעגענגהייטען פיהרטען קורץ דארויף צו אייגער ענטשיידונגען קייטס. אין קוריהעסען וואר דאס מינסטעריום האסענפלוג, וועלכעס דיא פער-פאססונג אים ווידערשפריך מיט דעם לאנדטאג אבגאנדע-טע, מיט דיעזעם אין אייגען אונפערזאהנליכען צוויי-שפאלט נעראהטען. אונד דיא קאמפען אונטערזאהלכען צוטעשאם דיא ערהעבונג דער שייגען. דא האסס זאמסס-ליכע דער רעגענגונג בייא צוזאנגסמאסרעגעלען פערזאנגט, זא

געשיכטע דער נייערען צייט.

(.115=ען פארשוועצונג)

אסערייך עלעגיסס איינע איינפאנדערונג צור ווידערערעגונג דעס ארטען בונדעסטאגס. אין מחיל דער דייטשען רעגיע-רונגען בעשיקקטע דען בונדעסטאג, וועלכער נון אונטער אסערייכס לייטונג אין פראנקפורט מאנטג, וואהרענד דיא איבריגען שטאאטען מיט פרייסען צום פרייסענקאל-לענגיס פערבינדען בלייבען. אומסונ נאכסער ווידערד דיא שאפנונג צווישען בירגען ווישען. בעזאנדערס אלס אין פרייסען דער גענעראל פאן ראדאוויץ, דער הייסבעגאבטער דעס אינגאנגטיגקייס, צום מינס-טער דער איסווארטיגען אנגעלעגענהייטען ערנאנט וואר, דע אנד ארס אנגעגען דיא מאנארכען פאן אסערייך, באיערן אונד ווירטעמבערג זיך אין אייגער צוזאמענגעגעבענען צו בערעגען צו געשיגשאפליכעם האנדעלן פער-איינגס האבען.

שווייצישען אין קוריהעסען אונד דיא האל-ווייצישען אנגעגענגהייטען פיהרטען קורץ דארויף צו אייגער ענטשיידונגען קייטס. אין קוריהעסען וואר דאס מינסטעריום האסענפלוג, וועלכעס דיא פער-פאססונג אים ווידערשפריך מיט דעם לאנדטאג אבגאנדע-טע, מיט דיעזעם אין אייגען אונפערזאהנליכען צוויי-שפאלט נעראהטען. אונד דיא קאמפען אונטערזאהלכען צוטעשאם דיא ערהעבונג דער שייגען. דא האסס זאמסס-ליכע דער רעגענגונג בייא צוזאנגסמאסרעגעלען פערזאנגט, זא

ווארדען זיך דער קוריפרינס, דער פאן קאסעל נאך ווילהעלמסבאד געפלוכטעט וואר. אן דען בונדעסטאג אין פראנקפורט מיט אינעם געווך אים בונדעסהרסן. דיעזע ווארדע צונעאמט אונד באיעיישע טרוففען ווקקשען צור עקונקוציאן דער בונדעסבעפעהלע אין העסען איין. פרייסען אבער, וועלכעם דען בונדעסטאג נישט אנערקאנ-טע, בעשטרייטט אזהם אייך דאס רעכט צו דיעזער עקונ-קוציאן אונד לייגט גלייכפאלס טרוففען אין העסען אין ווקקען. איינען צוואמענשטאס וואללט מאן וא נאפארטיג פערטידען, אונד אין שטייט פרייסישער אונד באיעיישער טרוففען בייא בראנצעלל וואוידע פיר איין מיסס-פערשטאנדניס עקלארט.

גלייכצייטיג דראהטט אייך אין בעצוג אייף שלעזווינ-האלשטיין אין אפפענער צווישפאלט צווישען אסערי-ייך וואר פרייססען אייסצוקעגען. דער וואפפענשטיל-שטאנד צווישען פרייסען אונד דאנעמארק וואר אם 2. יולי 1850 אין אינען ווירקליכען פיהרען אומגעוואנדעלט ווארדען, אונד דיא הערצאגטהומער, וועלכע זיך נון ווילכסס איבערלאסען ווארען, נאהטען נאך פערגעבלי-כען אינטערהאנדלונגען מיט דאנעמארק דען פריעדע אויף. דיא בעיעדען צום אבערקאממאנדא דען פרייהערן פון אנעגראל פאן ווילליזען, אונטער וועלכעם איהרע ארמעע יעדאך בייא אידשטעדט, מיסונדע אונד בייא פריעדריכסשאדט נעשלאגען ווארדע. דאנעמארק האטטע זיך אינצווישען אן דיא נראפמאכט גנוואנדט אונד דיעזע האטטען, מיט איסנאהמע פרייססנס, בעשלאסען. דיא האלשטיינער צור אונטערווערפונג צו בעווינען אונד נאטהגעגאללט

געשיכטע דער נייערען צייט.

(.115=ען פארשוועצונג)

אסערייך עלעגיסס איינע איינפאנדערונג צור ווידערערעגונג דעס ארטען בונדעסטאגס. אין מחיל דער דייטשען רעגיע-רונגען בעשיקקטע דען בונדעסטאג, וועלכער נון אונטער אסערייכס לייטונג אין פראנקפורט מאנטג, וואהרענד דיא איבריגען שטאאטען מיט פרייסען צום פרייסענקאל-לענגיס פערבינדען בלייבען. אומסונ נאכסער ווידערד דיא שאפנונג צווישען בירגען ווישען. בעזאנדערס אלס אין פרייסען דער גענעראל פאן ראדאוויץ, דער הייסבעגאבטער דעס אינגאנגטיגקייס, צום מינס-טער דער איסווארטיגען אנגעלעגענהייטען ערנאנט וואר, דע אנד ארס אנגעגען דיא מאנארכען פאן אסערייך, באיערן אונד ווירטעמבערג זיך אין אייגער צוזאמענגעגעבענען צו בערעגען צו געשיגשאפליכעם האנדעלן פער-איינגס האבען.

שווייצישען אין קוריהעסען אונד דיא האל-ווייצישען אנגעגענגהייטען פיהרטען קורץ דארויף צו אייגער ענטשיידונגען קייטס. אין קוריהעסען וואר דאס מינסטעריום האסענפלוג, וועלכעס דיא פער-פאססונג אים ווידערשפריך מיט דעם לאנדטאג אבגאנדע-טע, מיט דיעזעם אין אייגען אונפערזאהנליכען צוויי-שפאלט נעראהטען. אונד דיא קאמפען אונטערזאהלכען צוטעשאם דיא ערהעבונג דער שייגען. דא האסס זאמסס-ליכע דער רעגענגונג בייא צוזאנגסמאסרעגעלען פערזאנגט, זא

אמטיכער וואטענשטאנדסבריכט.

דיא בין צום 5 מאי אים האנדעלס־אינד אקקרעדיטיוסטעריום איינגעלאנגטן אמטליכן בעריכטס נעבען פאלגענדעס בילד דער לאנדווירטשאפטליכן לאגע:

ווייצען. אין דער אבערין נעגענד האט זיך דער הערבסטאנבאו אין פאלגע דעם ווארמען וועטטער ערהאלטן. דער אים פריהאהר, בעזאנדערס אבער אים מארץ אנגעבליטע ווייצען שפריעסט זעהר אנגעלעגט עמפאר. עגיזיסט דער דאגי האט זיך דער וואטענשטאנד צופאלגע דער ווארמען רעגען ערהאלטן אינד איט דערבעסט אינד פריהאהרס־אנבויס שטעלענווייז שטעטיג. אין נעגענדען אבער, וא עס פאר קריעגס נעפאהרען האט, עגטוויקקעלט זיך דער אנבוי פראכטיג. אים וידלינען אלפאלד שטעהט דער אנבוי נעגען גוט, אין איינצעלנען טהיילען דעם בעקעשער אינד טאראנטאלער קאמיטאטס פערהעערען דעזעלבען דיא דראכט־ווירמער. אים ווערשעמצער בעצירקע דעם טעמעשער קאמיטאטס הינגעגען דיא הערבסטער פלעגען, אין דען וועכעמבריגער קאמיטאטען אלטא־פעזיער, פאנאראט, קישר אינד נאדרקיקולא אינד טארדא־אראנאט שטעהט דער הערבסטאנבאו צימליכ שלעכט, איט שוואך אינד וויזט פיעלע פלעקקען איף. זא דאכט מאן אן פיעלען שטעללען אינטאקערן מיססטע, אין דען אנדערען קאמיטאטען שטעהט דער אנבוי נעגען גוט, בעזאנדערס אבער דרינגענד דעם רעגענס: דער אמטערווייצען וואכסט שאן.

רא נ ג ען. אין דער אבערין נעגענד איט ראנגען אין פאלגע דעם רעגענמאנגעלס אין דער עגטוויקקלונג צוריקגעבליבען: דער פריהאהרס־אנבוי וואכסט שוואך אינד פעהלערהאפט. עגיזיסט דער דאגי האט זיך דער אנבוי אין פאלגע דעם ווארמען רעגענס געבעסערט. אים נאדרלינען אינד וידלינען אלפאלד, וא איא אין דען וועכעמבריגער קאמיטאטען איט דער שטאנד דעם ראנגעס גוט. דאך בעזאנדערס דערזעלבע דרינגענד דעם רעגענס.

נערסטע אונד האפער. אין דער אבערין נעגענד איט דער אנבוי צוריכט בעגינעט: דיא פאן דען פראכטען בעשאריגטע פריהע נערסטע ערהאלטן זיך נראכטגעהיילס. מיססטע אבער שטעללענווייז אינטעאקקערט ווערען. דער פריה געבליטע האפער שטעהט גוט. עגיזיסט דער דאגי איט דער אנבוי שלעכט עמפארגעשפראכען. אין פאלגע דעסען ער אין דער עגטוויקקלונג צוריקגעבליבען איט. דער שטאנד איט דורכשניטליך מיטטלמאסיג. אים נאדרלינען אינד וידלינען אלפאלד נעהט דיא עגטוויקקלונג לאנגאם פאר זיך. אין איינצעלנען שטעללען איט דער אנבוי שטעהט פלעקקיג. אין וועכעמבריגען איט דער אנבוי בעזעגדעט. מיט אינסאהמע דער קאמיטאטע מארא־טארדא אינד טשיק, וא דיעזע פעלדארבייט נאך אים צוגע איט. דער פריהע אנבוי בעזארף — טראטצדעם דאכט ער שאן עמפארגעשפראכען — דרינגענד דעם רעגענס.

רעפס שטעהט אין דער אבערין נעגענד נעגען גוט אינד בעזעגנס שאן אין דיא דאלמע צו עגטיגען. אים נעאראדער קאמיטאט ריכטען דיא קאפער שארען אן. עגיזיסט דער דאגי מיטטל־מאסיג. אים שטיהלווייסגעבוריגער קאמיטאט גיכט פיעל פערשפעכער. אים נאדרלינען אלפאלד שטעהט דעם שלעכט: דערזעלבע בליהט עטצט.

מאיז, קארטאפפעל אונד ריבען. אין דער אבערין נעגענד איט דאס עטצען אים צוגע. וויאהרד אן איינצעלנען שטעללען וואכד בעזעגדעט. ריכטען אינד אן איינצעלנען שטעללען פומטעטאיז נעריכטען גוט. עגיזיסט דער דאגי איט דאס עטצען צופריעדען. אים נאדרלינען אלפאלד איט דער אנבוי אינד דאס עטצען נאך אים צוגע: קארטאפפעל אינד ריבען נעריכטען וואכ. אים וידלינען אלפאלד איט דער מאיז־אנבוי נאך גיכט בעזעגדעט. קארטאפפעל אינד ריבען נעריכ־

בריעפע דער רעדאקציאן.

העررן: ח. ר. אינד ק. ק. שעמעשוואר. פאן איהרען איינזענדונגען ווערדען וויר מיט פערגנוגען באלד געבראוך מאכען.

העررן ש. וו. ח. אין קוריטא. דאסזעלבע.

העررן ב. ר. אין סיגעט. אר 1: דאס נאנצע איזט, וויא דיא ריכטיג פערשטאנדן, איין ריעזענשווינדעל, דעגן גיעמאנד פאן פייוואסען קענגט דען נאמען. דער מאגן שיגט פאן דער דיספעפסיע וויגעס סובליקוס איבערצוגיגט צו זיין, דאסס ער דך פרוט, דיעזעס וואלכע באיגן אויס צובינדען. ווער „מ׳ כ׳ היער“ איזט, דעם דיא בעצינליכע אנשווערט ערטהיילט ווירד, קאנגען ווער גיכט וויסען: צו־פאללע מאסען דיעזע צוויא אינציאלען צו דען אנ־פאנגסבוכשטאבען דעם הערזענבערס. דער דען רעראקטאר נעווייסס גיכט פערראטהען ווייד — 2: דיא נאלעגיע וואור־דע גיכט נעריכט; דער פאזודענע דראהטע בלאט, דאסס ער דיעזעלבע דיסען לאסען ווערדע. זא שאנגד עס דיכ־טיג אין אינזערעס בלאטטע צו לעזען.

העررן נ. כ. אין לעמבערג. ראדקינזאהן ווייד גיכט דער רוססישען רעגיערונג אויסגעליעפערט, זאנדערן אויס אסטרייך אויסגעוויעזען. מאן בריינגט איהן ביז צור נרעג־צע, צו וועלכער ער ווילל. פאן וויא ער נאך בעליעבען איבעראל הין, נור גיכט צוריקק נאך אסטרייך, נעהען דארף.

העررן מ׳ ז׳ אין ד׳ פ׳. וויא זענדען יא גליך איינע נאנצע ראזונג. דא קאנגען ווער אונז גיכט זא באלד עגס־שיידען.

עהרען. העررן ראבב. י. ק. אין ראזנאי. אר 1: גיין. — אר 2: נור דעם מאטייקענפיהיגר שטעהט דיעזעס רעכט צו.

עהרען. העررן ראבב. ע. ה. אין אלבכיסטרישען: וויא אויס דיאסאנשען צוזאמענגעזעצט: איין טעכנישער אויס־דרוקק. — דער אין איהרער וו. צישריפט פאס 2־שען ד. מ. אוסנערייקקטען אנזיכט פפל־כשען ווירד ביא אונד ווערדען דאנאך הנדעלן. ווייר דאנקען איהנען דאפיר, דאס דיא אונז דאריף אויסמעקזאם נעמאכט האבען אונד ווייר ריכטען אונז נאך דעם גיינזדאטצע: „קבל את האמת מפי שאומרה,“ נעשווייגע ווענן גיין ראבבינער דיעזע וואהרהייט פערקינדעט.

העررן י. ר. אין שעמעשוואר. יא.

העررן י. ק. אין קראקוי. נאכדעם דיא הייזיגע אין דער בוילאנע פערפפפנטליכטע לאזונג דער פריהערען הודה מיט דעריעגענען דער איהרינען איבעראייגשטיממט, איזט לעטצטערע צו לייכט צו ערראטהען.

העررן מ׳ צ׳ אין מעקס. איזט יא ערשיענען.

דען צופאללע מאנגעלנדען רעגענס לאנגאם. אין דעבענבריגען איזט דער אנבוי אים בעסטען צוגע. אים מולאדער קאמיטאט איזט דיא ריכטיגע גיט גע־דיעהען.

ווייזנגארטען. אין דער אבערין גע־נעגענד זעהר דיא רעגען שאן בעשריטטען אונד צוטייטט איך געהאפפט. עגיזיסט דער דאגי איזט דאס האקען אונד שניידען שאן בעגעדען: אין פאללע דעם ווארמען ווערטערס ווערדען זיך שאנע טרייבען אן. אים נאדרלינען אונד וידלינען אלפאלד שטע־הען דיא רעכען אויסגעגיכטיג. אין דעבענבריגען דער דיא ווייזרעכען נאהעצו אינטעראלל אן דיא פפאהלע געבוגען: אין דען קאמיטאטען אלטאפע־הער, קאלאש אונד הונאד ווערדען דיא ווייזנגארטען בעהאקקט. אין דען קאמיטאטען מאראש־טארדא, שילאדי אונד טארדא־אראנאש זעהר דיא טרייבע זעהר שאן אונד פאללער קנאספען.

אבסטבייטמע. אין דער אבערין נעגענד שטעהט דאס פרייאבסטבייטמע אין פאללער בליהטע אונד פערשפרייטט פיעל. אין דען קאמיטאטען אבאווי־טארדא, באראשד אונד נאגראד צייגען זיך פיעל מאיקאפער. עגיזיסט דער דאגי בליהען. מיט אים־נאהמע דער פפרייבבייטמע אין דעגען דער פראבסט שארען פערזאיזאבסטע. דיא אבסטבייטמע שאן. אים נאדרלינען אונד וידלינען אלפאלד איזט איזט אויסזיכט איף אייגע גוטע אבסטערנטע פאדהאדען. אין דעבענבריגען שטעהען דיא אבסטבייטמע אבעראלל אין פאללסטער בליהטע אונד פערשפרייטען — מיט אללייניגער אויסנאהמע דער נוססע — אייגע נראססע ערנטע.

אויפלאזונג דער ראטהזעל אין נו׳ 49:

I. דעם דייטשען:

דיא אנפאנגסבוכשטאבען דער ערסטען 10 צייללען בילדען דיא צווייא וואערט:

„צעדן גולדען.“

II. דער חידה:

ספירת העומר.

א׳: סיסרא (1

ב׳: צלפחד (2

ג׳: דלילה (3

ד׳: מורית

ה׳: שותלח (4

ו׳: שדהמת

ז׳: תשעים (5

ח׳: מנוחה

ט׳: רעמים

י׳: אברהם.

[1]) כי ביד אשה ימכור ד׳, את סיסרא (שופטים ד׳ ט׳). [2]) והוא לא הי׳ בעדת קרח, כי בחטאו מת, ואמר ר׳ עקיבא כי מקושש עצים הי׳ (שבת צ״ו). [3]) אשת שמשון, הציקה לו בדבריה כל הימים עד שהגיד לה כלל לבו: במה כחו גדול ואיך לו; מה שאירע (שופטים ט״ז). [4]) ובני אפרים שותלח, וכ׳ וחרנום אנשי נת (דה״א ז׳ כ״א) ואמרו רז״ל שבשו של אפרים תפזו ומיתתו לצאת ממצרים ונחרגו מהם רבוא. [5]) בן תשעים לשוח (ס״א ח׳), לדעת רש״י בשון שמאלית לשיח ולהתפלל ולד״א בשון ימנית ילך שחוח, ופה נכללו שניהם.

ריכטיג האבען גלאזט:

ביידע, דיא העررן: נתנאל מענדל לעוו — טארנאוו, מאריש העללער — באריש־מוזאקערעסשעש, יוסף גרינבערג — פרעסבורג, חיים צבי אדלער — עדיהאו־נעללע, קאנשאר ב. קליין — טעמעשוואר, פנחס ארי׳ וואלד־נאנג — מאראי, מאיר זאלצער — דונאפאלדווארי.

דאס דייטשע, דיא דאמען: ערנעסטינע נוטש־מאנן — פאראי־עגעש, אנטאניא דייטש — פרעסבורג אונד דיא העررן: יאזעף אדלער — בערעגנאס, יאכים ראזענ־שטיין — טעמעשוואר, הערס. לאווענשטאל — דאבראטיל, דאבב. עס. האנינ — אלט־בישטשק, שמואל בלום — סיקסא.

*) דיא נאמען דער איינזענדער ריכטיגער לאזונגען, וועלכע פאר שלוסס דער נאססען פרייפאנגומסער אונד צוקאמסען, ווערדען ווייר פערפפפנטליכען.

העررן ש׳. וו׳. אין אונג. סס. דאס נעהט דענן דאך גיכט אן, זא אפינאזע וואדעש; וויא רע, בחמה, דלות, אז. ז. וו. מיט דיעזעס נאמען אין פערבינדונג צו ברינגען!

ראטהזעל.

גיכט אים הימעל, גיכט אויף דער ערדע,
ווערד׳ אין שפ־אנע נאך געבערדע,
וואהל אבער אים פיש ווייסט דוא עס פינדען,
אין זיינען פלאסען עס גלייך ערגרינדען.

חידה.

(מאת החכם מ. ר. ש ט ע ר ן בסעשין.)

מהאותות אשר לפניך נצבות,
תבנה ותכונן לך חמש תיבות.
אם תציג כל אחת ואחת על מכונה כיאות
יהי׳ מימין לשמאל ומלמעלה למטה נקראות.

ב	ד	ו	י	
י		י	י	
י		י	מ	
ג	ג	ג	ע	
ע	ר	ר	ר	

מלה א׳: דא ימצא כמוהו בישראל,
„ ב׳: אפס קצהו של דת יקותיאל,
„ ג׳: זרע ברך לא נתן לו מן הששים,
„ ד׳: עדה בראש חיל לצור על ירושלים;
„ ה׳: בני ימין נשבו נעמנים
כרמו בשם זה מכונים.

Grabmonumente

דיזעלבע אויסגעצייכנעט פעסטיגט האבען, איהרען טהייערן דאהינגעגעשטעלטען גראבשטיינע צו ווטצען, אמפעפעהלען ווייר אונזערע אים גאנצען לאנדע בעסטעקאנטע גראבשטיינ-פאבריק, וא ווייר איבער 2000 גראבשטיינע שטעטס פערטיג אם לאגער האבען. ווילבע צו דען בוללינסטען פרייזען צו האבען זינד, אונד צייכנען:

דאטהער מארמאר פאן 4 גולדען אייזיארטס, שלעזישער בלייא-גרייער מארמאר פאן 18 גול. אייזיארטס, גראנוט-מיגנוט אונד פארפיר אין פערשיעדענען פארבען פאן 60 גול. אייזיי.

Monumenten-Fabrick der

ENTREPRISE DES POMPES FUNEBRES

Budapest, Kerepescherstrasse 68.

דיזעלבע איבערנעמט פערגער דיא אייזפיהרונג גראבער גראבדענקמאלער נאך איינגעגעבענע בלייא-גראנוט-מיגנוט אונד פארפיר אין פערשיעדענען פארבען פאן 60 גול. אייזיי.

אנצייגע.

נעפעריטיגט פיימא מאכט דיא האפליכע אנצייגע, דאסס דיא אין פאפיעלאגער עראפפנעט, ענגיא עס ענדעמאיל. אללע א-בייטען אין דיזקקוראנטען ווערדען בילליגסט איינגעפיהרט. פאפיעראפקע איינגעגעבען פאבריקאט, זאוויא אללע אין דיעזע בראנچע איינשלאגענדע ארטיקעל ווערדען פאריר אונד פינקטליך איינגעפיהרט.

פראביצוויאיפפראגע ווערדען שנעלסטענס ערפעקטוירט. שבת אונד יו"ט געשעפט.

פערשיעדענע געשאפטס- ווא קאפיטבער אין גראססער איינוואהל. פעראיינס- אונד געשאפטס-שטאמפיליען איינגעגעבען פאבריקאט.

האכאכטונגספאלל

Dukatenzähler & Blödy

Budapest kerepesi-út 41.

פאכטונג.

אין סערעגש (באהנשמאצאן), ווסין דעם בעציירקסגעריכטס-, ששיהלריכטער- אונד גרונדבוכאמטס) איש דאס גראססע גאסטהויז, מיט שאנקרעכט פערזעהען, ביא מאהטהייר האפטען בעדיינונגען פאס 1-שען יאנגער 1888 אויף זעכס נאך איינאנדער פאלגענדע יאהרע צו איבערנעכען. — רעפלעקטאנטען וואללען זיך געפאללינסט ווענדען אן

Jonas Rosenberg, in H. Tállya.

ברינגער שטאפפע

פיר איינען עלעגאנטען

וואמערא-אנצוג

אין קופאנס צו 3.10 מעטער, דאס זינד 4 ווייגער עללען, יעדע קופאן אום 4.80 פל. אום פיינסטער, אום 7.— פל. אום האכפיינסטער, אום 10.50 פל. אום

אללערפיינסטער עכטער שאפיואללע,

זאוויא האמבארגע אונד איבערגיטהעשאפפע, זא אויך רייזעפלאידס פער שטיק 4 פל. אונד 6 פל. פערזענדעט גנגען נאכנאהמע דעם בעטראגעס דיא אלס רעפל אונד פאריר בעסטבעקאנגטע

טוכפאבריקס-גיעדערלאגע

SIEGL-IMHOF in Brünn.

Ferdinandsgasse Nr. 35.

ערקלארונג. יעדער קופאן אויס 3.10 מטר. לאנג אונד 136 צם. בריייט, דאהער פאללקאמטען גענוגענד פיר איינען קאמפלעטטען הערענא-צוג.

דיא בעקאנגטע פאלרדיטאט אונד בעדייטענדע לייסטונגספאהיגקייט אבער פיימא בירגט דאפיר, דאס גוד דיא בעסטע וואארע אונד גגנגיא נאך דעם גע-וואהרטען מוסטער געליעפערט ווירד.

דא יעטצט זעהר פיעלע שווינדעלפיירמען איינער דעם מאנטעל „בריינער וואארע" איהר אונזעזען טרייבען, פערזענדעט דעמגעגענען אבגיגע ניעדערלאגע מוסטער גראטיס אונד פראנקא.

דיא נייעסטע ערפינדונג

איזט דאס גאר פראפעסאר באן. אונד אויס אמעריקא נייפערבעפעל עט עלאסטישע בריכבאנד פאן פאלייצער זא.

וואהל פיר הערען אלס אויך פיר דאמען אונד קינדער. זעלבעס איזט אהנע פעדערן אויס ריינעם גוממי קונסטליך קאנשטרויירט אונד האט דען צוועקק, דאס עס זעלבסט דיא פערלאטעטטען בריכע אין קרעצעטער צייט אין דיא גלייכע לאנגע בריינגט.

פרייזע: איינפאכע 7—6 גולדען, דאפפעלטע 10—15 גולדען

פיר קינדער אום דיא האלפטע בילליגער.

איין גראפעס לאגער אין מוסטערשפריטצען, לוסט-פאלטער בעשט-איינלאגען, גוממי-שפרינגפען, אונד אללער גוממי-וואארען-ארטיקעל. — בייא בריכבאנדערן מוסטע אנזוגעבען, אב רעכנטס, לינקס אדער דאפפעלט, זא אויך דיא לייבווי-טע.

MORITZ POLITZER, k. k. Bandagist,

Budapest, Franz-Deákgasse.

ווייכטיג פיר רעגאריינ-פאכטער.

רום, שלייאיטיק, טרעבער, ליקאר אונד עסיג ערצייגט מאן אהנע אפפאראט בילליגסט מיט דען עפפענ-צען אונד אשטרישען אלען מאן

ארנאלד וואטטעריך

בודאפעסט, מאבאק-גאסע, נעבענאיבע דעם אייזן-מעפעל אנפערירע פערגער: הויזענבלאזע, וויינבאקעס, גרי-צערין, ענטזירונגספולווער, מוטטער געגען אללע ווייבלי-קראנכהייטען עצט. פערגער: הימבערזאפט אונד ציטראנענזאפט פיר גאזע-פיללונג. דאנן: טינטע, גלאנצווייסע, וואשבלייפארבע, כארבארזייע אונד כארבאללאל. ☞ פרייזקוראנטע אונד מאניפולא ציאנסביכער אין אללען שפראכען גראטיס.

MATTONI'S ELISABETH SALZBAD

bei Budapest (Ofen)

Eröffnung am 24. April.

Indicationen: Bei Erkrankungen der Därme: allgemeiner und Abdominalplethora, Leberleiden, Hämorrhoiden, Hypochondrie, Fettsucht, Gicht u. bei Frauenkrankheiten. Ord. Badearzt **Dr. J. Bruck** (Vigadó-tér 1. Assek.-Palais). Gesunde Lage, billige Wohnungen, gute, Restauration. Reger Omnibus-Verkehr mit der Hauptstadt von 6 Uhr Morgens angefangen. — Besitzer: **Heinrich Mattoni**, kais. Rath.

Tokaj-Hegyaljaer

Wein-Niederlage.

P. T.

Hiemit beehre mich, zur Kenntniss zu bringen, dass ich am heutigen Tage **hier,**

Karlsring Nr. 7.

eine Filiale meines seit vielen Jahren **in Tállya** befindlichen Weingeschäftes unter der Firma

Leopold Stern

eröffne. Gestützt auf das Vertrauen und Renommée, welches ich mir durch vieljährige Verbindung mit den angesehensten in- und ausländischen Firmen erworben, hege ich die Hoffnung, dass das geehrte Publikum sich von der **Echtheit und Unverfälschtheit meiner Hegyaljaer Weine** überzeugend, mich mit seinen werthen, je zahlreicheren Aufträgen beehren wird.

Der Verschleiss in meiner hiesigen Niederlage geschieht **in gesiegelten Literflaschen** und zwar **Hegyaljaer Szamorodner von 30 bis 60 kr. per Liter**, ferner gezehrt und süsser Ausbruch-Wein von 80 kr. bis 2 fl. in gesiegelten ½ Liter-Bouteillen.

Von allen diesen Weinsorten auch in Original-Fässern von 30 bis 400 fl. pr. Hektoliter erhältlich, Sämmtliche Sorten sind auch כשר zu haben.

Budapest, den 20. April 1887.

Hochachtungsvoll

LEOPOLD STERN,

Karlsring Nr. 7.

STERNBERG ARMIN,

Musik-Instrumenten-Fabrik, Budapest, VII. Bezirk, Kerepesiut 36.

פאבריקאציאן אונד גראססעס לאגער פאן שטרייך-שראנ-אונד בלאז-אינשטרומענטען

גיר אין פארציגליכער קוואליטאט.

נייא! האמאניאומפלאטען מיט 12 קלאפפען, זעהר אנגענעהמע מאנע פיר יעדערמאנן אב יונג אדער אלט, זאפאר דאריין צו שפיעלען, פרייז 2 פל. גראססעס לאגער פאן איינפאכע העזהאמאניס אפפהעאים סימפאניאן אונד דערען נאטען, וואריין מאן אהנע מוזיקקענטניס יעדעס בעליעבינע שטיק שפיעלען קאנן, זעהר גענאיגנגע פיר הויז- אונד מאנצאנטערהאלטונגען. אללע נאטטונגען שטיממגאבעל אונד שטימפפייפען אונד אפפארד-וינגארן פיר זאנגער.

גראססע אללוסטרירטע וואטאלאגע מיט צייקא 300 אללוסטראציאנען אויף פערזענדען גראטיס אונד פראנקא. איבער האמאניקא אונד האמאניאס פעפאראט אללוסטרירטע פרייזקוראנטע. רעפאראטורען ווערדען אונד בילליג.

בייא פיעלען איינשלאגענדען מיט האכפטען פרייזען אויסגעצייכנעט.

פראמיירט וויען 185 פראמיירט וויען

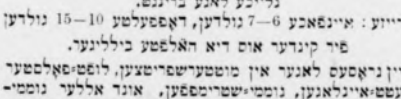

אוויזיר דאמען

פאך-אויסשטעללונג קונסט-אויסשטעללונג

גראסע זילבער מעדאיללע.

פראמיירט לאנד-דעקאיסשטעללונג בודאפעסט 1885 גראסע אויסשטעל קונגסמעדאיליע פיר קונסטליכע ארבייט.

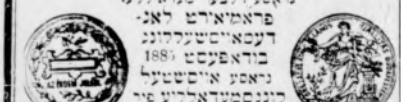

ווילהעלם ריש אנעק

שפעציאליטעט פיר

דאמען-שייטל

אונד פערוקען,

עמפעהלט זיך

דייטע אויסוואהל

פערשיעדענער שייטל

פאן 3 פל. אייזי.

האלב פערוקען מיט

ריקקווארטשיעם לאאר אונד פיר-פיר פאן 56 פל. אייזי. גאנצע פערוקען מיט פיר-פיר פאן 12 פל. אייזיאיש. נייטס קאנזעני רענדע ווירד אהנע וויטטערונג אנגעשטיטשט. אלטע שייטל ווערדען נעאיאנט אונד נייע מחדולע הייזענגעטעט פער שטיק 2 פל פרייזקוראנטען גראטיס ווערדען פראמט אונד פאסט ערפאלגט אויס.

פרייזקוראנט פראנקא איינגעזענדעט.

WILHELM RISCHANEK,

Haarhändler, Budapest, Königsgasse Nr. 36.

נט בעריפליכערווייז ניכט נור דיא
. אנדערן איך דיא נייגערדע דער
סטען קרייזע. מאנכע ציטטענדע געבען
ן דיא דען נאמען דעם עדלען שפעדערס
ן. אבער איך נאטירלך ניכט פערראטהען
ילען: איך אינגארישעס בראטט ואנט. דאסס
דער נאמע דעם שפעדערס מיט דען בוכשטאבען
Sch" בענענט. אלד דאס בערוהט ערזאד נור איך
פערמיטהונג. זא פיעל קאן בלאס מיט בעשטימט-
הייט גענאנט ווערדען, דאסס דער שפעדער אן
פ ע ס ט וואהנט.

" (יואהלטהאטונגקייט.) דער
הייפטשטאדטישע בירגער הערר ר אזענבערג
האט איים אנלאסס דעם דיעזע וואכע ערפאלגטען
אבלעבענס זייער נאטטען שארלאטטע (געבארענע
הערצפעלדער) מעהרערע בעמאנען צו יידישען
וואהלטהאטיגקייטסצווערקען אונד 100 גול. צור פער-
טהיילונג אן ארמע בריסטען געשפענדעט. וואפיר
אדם דער הייפטשטאדטישע געזעלשאפט-אויסשוסס אן
זייער פארגעסטערן אבגעהאלטענען זיטצונג דען
דאנק אויסשפראך.

" (אין קאנינגסראמאן פאם סע ר-
ב יש ען האפע.) האט צור ערהיצונג מיינונ
אנלאסס גענעבען, אלס שטעהט דער אבברוך דער
בעואהדעס פריינשאפטלכען בעצעהונגען דעם סער-
בישען קאניגריעיכס צור אסטערר.-אונגארישען מא-
נארכיע בעפאר. דיא גנעשכטע דיעזעס דאמאנס איזט
קורץ אונד בלאד ערצאהלט. דער גנאדיגע איינע
קליינען שטאאטעס אן בעלגראד האט איינע וואנ-
דערשאנע פריזא, קאנט מ ל אן דער איינען נוטען
געשמאקק האט אונד דאס שאנע גנעשלעכט ניכט פער-
אכטעט. בעזייטט דער הייבשען פריזא דעם גנאדי-
גען קליינע איפעטיקאמיטען, וועלכע נאך דעם
בעקאנטען שפריכוארטע — דיא פריינשאפט
ערהאלטען. דיא נעמאהלען דעם קאנגס מיראן,
קאנגין נאטאלע, איזט עבענפאלס איינע בלעדיגע-
דע שאנדיגע אונד הולדיגע דעם גנייסס לאבלי-
כען אונד אללען ערעמאנגערן צו עמפפעהלענדען
גרונדזאטצע, דאסס דער מאנן אן ז י נ ע ם ווייבע
האנגען מיססע. דיא הערען פ ע ר ז י אנ י אונד
ר י ס ט ט ש. שטאאטסמאנער אם סערבישען
האפע, דימפאטהיזירען מיט ריססלאנד אונד זיר
בעמיהט, דען ריססישען איפפיזיס אם האפע דעם
קאנגס מיראן איינצוזעצען, איינער דיעזער הער-
רען פערדיענטע דער קאנגין דיא איפפעטיקאמ-
קייט, וועלכע אידר האהער גנעמאהל דער שאנען
פריזא גנאדיגען ערזייטע קאנגין נאטאלע נאך
דער הייבשען פריזא אידרען אינזיללען צעטפלך
אינזאגפט צו פערשטעהען. עס פאנד איינע ערדענטע
סצענע אם קאנילכען שלאסס שטאטט אונד דיא
דער הערען: הערר ר' שמחה חיים נ ר י נ-
ב ע ר ג ע ר. זאהן דעם דארטיגען ראבבינערס
(אלס שולפאזוס), הערר הערין ר' עזריאל יחיאל
ר ו ב י ן, הערר ר' אברהם יואל פ ר י ר י ך
אונד דער איבריגען מיטגליעדער דער שולקאממיס-
סיאן, זאייע אין אינזיגנהייט דער ערפריישטען ער-
טערן דער שילער. דיא צו וואהרען יראים תעראנ-
נצאגען אונד איך טיכטיג הערגאנגבילדעט ווער-
דען. — איים נ א ל א ז (ביא פאנאראש). וא
ליים אינזערער מעלדונג אם 22 פ. מ. אין דעפטי-
גער בראנד ווטהעטע, ווירד אים שפענדען פיר דיא
124 אבגעבראנטען גנעבעטען, בעטראגט זיעד אן
דיא ארטמיטגליידער צו ריסמען. — אין גלייכעם
אנזטאנן קאממט אינז פאן דער איזר. גנעמיינדע ב ע-
ר ע נ א צו. וא ביא איינעם אם פריישאנ, פ
תורה, אבגערם איינגעבראכטען פייער ניכט נור
מעהרערע יידישע וואהנהייזער, אונדערן איך דיא
וואנאגע דאס בית המדרש, דאס ראבבינאטסהיז
אונד דאס גנעכיידע דער מקוה אין דער פלאס-
מען וואיזרע. דיעזע איפפיזיס פערהיעטע אומגא-
מעהר בערקקוויקטיגע, אלס עס זיך אים דיא איפ-
ריכטונג דער צערשטארטען גאמעמדהייזער אונד
פערגיכטעטען דעליגיאזע אינשטיטוציאנען הארדעלט,
שפענדען מאנגן אן דיא לאבל. דעפראזונאנען דער
איזר. גנעמיינדע בערעונא גנעגנדעט ווערדען.

איינגעזענדעט.

בעתם אחרי, כ כ ל מ ב י. תרמ"ז לפ"ק פקס ע"א.

גנעערטער הערר דעדאקטאר!

אין דער ביילאגע איחדעם גנעט. בלאטטעם נו.
49 ווירד איינע אנזיגנע, נייע בוכטר בעטטטעלט,
פערא פפענטליכט. וועלכע צוגלייך אין גוטאכטען
פאן קרייש זקי מאיר הגלה בעל החתם וצוקל
אבער דיא איבערזעטצונג רש"ים אין דייטשע
שפראכע דעפראזירט. אלס דעסען אורגנקעל
דאלטע איך מיך פערפפליכטעט. דער וואהרהייט
צו לייבע דעם גגגנאמער צו קאנשטאטירען, דאס
עס אין איינגעזייחטען קרייזען אללגעמיין בעקאנגט
איזט. דאסס קרייש זקי הגל ז"ע דעשען זיינען
שריפטען ווערד בעדייטענד אונד אפפענטליך אלס שנגה
בעצייכנעט. עין בטחרם שיק ול אי"ח סי' ש"ז
בסוף התשובה זיל: "אני ידעתי פעם הטעה אחד
את מרן הגאון ז"ל ליתן לי הסכמה ואח"כ נודע לו
שהותה שגגה בזה ובקש ברבים חגני חגני עד
השגגה אשר יצאה ממני. עכ"ל.

אונדעם איך נון בוכטר דיעזע מיינען ציילען
אן איחדעם גגעט. בראכטע דיים גגעגן צו וואללען,
בין איך איחר זיא האכאכטגעדער

הק' מ ש ה ש מ ו א ל ג ל א ז נ ע ר
רב דפה קהלתינו קליזענבירג. הגליל

פאָלליעטאָן.

צערשטאָרטעס פאַמיליענגליקד.

(יואהרע בענעבענהייט אויס דעם רוסיש-יידישען לעבען.)

(24-סע פאָרטזעצונג.)

„זיינע קראנקהייט וואר אימטער שלימער," שלאָסס דער דאָקטאָר, טיעף בעזוגנס, זיינע מיך ערשטטענדע ער-צאהלונג. „אונד נאהט איינען נעפאהרלכען נאכאָקטער אן. אין דיעזער צייט וואהרן דיא פאָיפאנליקי בעריישס זיינע הויזדיענער. זיא קאנגטען מיינע אדרעססע, האָרטען פאָן איהם, אין וועלכען בעציעהונגען איך איינסס צו איהם ششאנד, אונד איינער דריזעלכען זעצטע מיך פאָן זיינעם נעפאהרטאָלרען ציששאנדע אין קעגנסיסס. איך רייס מיינע סראכסיס אים שטיך אונד רייטטע הער, אים מיינעם אלטען וואהלטהאטער הילפע צו בריינגען, אדער אים שלימסטען אללדיג איינען צו שלייפסען. ליידער אויזע ערטטערע ניכט אין דער מאכט איינעס מענשען, אונד דאס לעטצטע, דע בלייבט מיר איבריג!"

אונזערע אונטערהאלטונג מיסטע דיעזען אבענד געשלאָסען ווערדען.

איך בענאב מיך נאך הייזע אונד וואר דיא נאנצע נ ן טיעף בעטריבט; דער שלאָף פלאָה מיינע אוגען. דאס אונגליק דעם שטאאנאָ, נעגען וועלכען דאס שיקס, אל אללע זיינע נרויזאמקייט צו איבען שיען, צאָג פאָר מיר שטיקקווייז נאך איינאנדער פאָרבייא, אונד אין יעדעם אבשנינטטע פאנד זיך דעם יאממערס נעגנס, אים אין גאנ-

דער קראנקע זיטצטע מיינע פיירדע אין דולדען, אונד דער אללמאכטיגע אָפּנעטע מיר דיא אוגען אונד צייגטע מיר, דאסס אללעס פינגאנגליך איזט אונד נעבראכליך. אלס איך אין מיינע פאמיליע לעבטע אין צופריעדענהייט אונד גליקק, מורדע איך אָפּ איבער דיא אנרוהה. דיא בעשווערדען דעם נעוללשאפטליכען לעבענס. דא וואיס מיך דאס שיקסאל אין דען מעיקער, דאס עיטשען מיר אלס דאס נאָפּטע אונגליק: — מאן שאָ מיר דאס הויסס, איך מורדע ווערדע. איך וואר אויסער מיר, איך גלוביבע, אין הערבערעס לייד נאבע עס ניכט, — פאָר מיינען אינגען אישאר מיין ווייב מיינע מאכטער קאס פאָן זיינען! איך נעריעטע אין פערצווייפלונג, איך מיינטע, איבער מיך דיא איין נאנצער בערג פאָלל לייד נעשטירצט, נעגיגענד פיר מעהרערע נעשלעכטער; אבער ניר וואר נאך דיא קראָנע אללעס פריהרען פאָרבעהאלטען. וואס דיא ערדע בערעקקט, ווירד פערגעססען; אבער ש א נ ד ע ר! דאס איזט פירכטערליך! מיין אינגעגעס פלייש אונד בלוט איזטעט שאמד הערביא איבער מיין הויפט! אָ, דאס וואיזן נראָסע לעהרען! מיר בריעב ניכט צייט, דיא צו בעגעטצען, מאָגען גון אנדערע דאריס נוט-צען ציעהען!"

אין דיעזעס אוגענבליקקע אומגאבען דיא איינגע-טרעטענען „פ.ימאניקי" דאס קראנקגעבעס דעם גייזען שטראאנאָ.

(שלוסס פאָלגט.)

דיא ח י ר ה , דיא הערען: יוסף צבי ווייס — ניר-באטאר, יעקב שניטצער — נ'ר-מאדא, ישראל קראסיצקי — קראקוי, וואלף דייטש אונד חיים נייווירטה — פרעסבורג, שמואל ווייס — אונג-סקאליטין.

נ א כ ט ר א ג

צור לאווונג אין נומ' 46:

ב י י ר ע ראשהולר וואורדען נאך געלאזט פאן הערען יוסף נרינבערג אין פרעסבורג: — צום העבראישען (דיאמאנט) ראשהולר אנדטע נאך דיא לאווונג איין: הערר ערעק לאואר אין קאפאלנאק-מאגאשטאר.

פרייטאג-פאללייטאן.

פאגעלע דער מגיד.

(17-טע פארטזעצונג.)

מונטער פוהר פאגעלע פארט:

„פאן הייט' איבער דייא אחר קאמטען דיא צוויא בחורים הייט אונד פינדען אייער הויז געזעגנעט. אונד איהר, רעב נח, ווערדעט ערפיללען אייער געלאבניס פאר נאשט אונד ווערדעט אויסטרעטען אונד ווערדעט נעבען דאס ערסטע געלד צום בויען איינער שולע פיר יידיש אונד דייטש. פיר אללע קינדער דער קהלה; אונד דיא שולע ווירד מאן בויען צווישششאקקיג אויף דעם פראטיז, וא אוג' זערע אלטע מקוה איזט. — אונד וועגן דיא וועלט ווירד זעהען דען צעפעלבווינער מיט זיינען נשען נראססען צייג-ניססען, וא נעשרייבען ششעהט, דאסס ער קאנן זיין איין נושער לעהרער אין דער נאנצען וועלט, דאנן ווירד מאן וויססען, דאסס דא פאראהנדען איזט דאס וואהרע שאנע, „יפה תורה עם דרך ארץ," שאן איזט דיא יידישע געלעהר-זאמקייט, נעפאארט מיט וועלטליכער וויסענשאפט. אונד דאס איזט נוט פיר א נ פ א נ נ אונד ע נ ד ע! אונד מיינער שהייען-ען נאלדע'ס הערען ווירד בענליקקט ווערדען אהנע עגדע, דאסס זיא איהרען לאהן ערהאלט פיר אלל איהרע נושהיים אונד אלל איהרע פראמהייט."

זיא העלט ווידער אינגע אונד פרעסעסע דיא האנד דער נעדיבטען שווענסטער אן איהר הערץ.

דאנן אבער פוהר זיא זאנפט אונד פאסט איינשטיי, בעלנד פארט:

„אונד וועגן איך ווידד נעדיענען האבען דייא יאה-רע אין איירעם הויז, וויא איינע נעטרייע מאגד, דיא איך נור דיענען ווילל, ניכט אוים איינגענוטץ, אום לאהן צו בעקאמען, אונד עס ווירד הייסקעהרען מיין ערלאזער, איין ליכטיגער מנוש מיט יינגעגעס הערצען, אונד ער ווירד זאגען: „רעב נח, איהר זייד איין פינפצינער, דער, וויא אונזערע חכמים זאגען, דא איזט צום ראשהנגבען; איך אבער בין איין צוזאגנינגער, דער דא איזט צום בעשרייבע, נאכצוזייללען דער נאהרונג — דאנן ווירד נאפט, נעלאבט זייא ער, איך ביידע צוזאמען בענליקקען, אונד מ'ין צוש-מערנד הערץ ווירד פרייזיג זיין מיט איך."

זיא שווייג יעטצט לאנגע, רעכט דאנגע, אונד דאנן שפראך זיא נאנץ רוהיג דען שלוסס: „רעב נח, ד א ס איזט מיינע תכלית-דרשה!"

רעב נח שפראך אינע צוישלאנג קיין וואָרט, זאנדערן דרעהטע זיינען פאפ אימפעראפאט הין אונד הער, וויא יע-מאנד, דער זיינען איינענען זינגען ניכט טרייט, דער ניכט וויים, אב ער וואכט אדער טרייט.

דאנן נעדליך לענגע ער זיינע כרישט האנד אויף דען טיש אונד שפראך מיט טיעפסטע ערנסט:

„זא וואהר וויא מארגען איזט הושענא רבה פאן נאשט, אונד דיעזער מאן איזט יא אויך איין יום הדין, אונד זא וואהר נאשט, נעלאבט זייא ער, אונד איינע נינסטינע ענטשיידונג נעבען זאלל, עס ווירד בייא מיר ניכט א י י ן וואָרט פאן אללדעם פערהדען, וואס דיא הערצינער מנוד, דא פאר אונז נעזאגט האבט."

יעטצט ششאנד ער איינע ווייללע נאכדענקענד דא. עס וואיען פיעלע דעבענספאלאנע, דיא פאגעלע הייר ענטוויאיפען אונד נעצייגנעט האششע, אונד דיעזע פלאגע וואיען קלאר, בעششמטט אונד ווכר, וויא נייפפען אין דאס נעשיקק זיינעס הייזעס אונד אללער אנגעהאיגען דער קהלה איין. ער ششششלעט נאך אימטער דען קאפ אונד וונכט פערגעבענס נאך איינעס וואָרט, נאך איינעס נעדאנ-קען פיר דאס, וואס ער פיהלטע.

ענדליך פיעל זיין בליקק אויף נאלדע. עס וואר איהם ניכט ענשנאגען, וויא איך איהרעס נעזיכט וואהרענד „ער דערע פאגעלע'ס נאר אפט פארבע אונד אויסדרוק גע-וועסעלט, אונד עטצט זאה ער איינען הערליכען נדאנק דער פיירדע דיעזעס נעזיכט אויסשטראהלען.

„ווגד דאך דיא ביידען קינדער", שפראך ער בייא זיך אין זיינעס הערצען, „וויא אוידס ותומים, וויא דיא צוויי מאפערן אם בריסטשילד דעס האהנעפריע-סטערס, דיא איינע וויא ל י כ ט אונד דיא אנדערע וויא ו ו א ה ר ה י י ט."

ער מיסטע אויך פאן נאלדע וואס הארען.

„נאלדע," אנטטע ער שליעשליך נאך דער ציעמליך לאנגען פייזע. „וואס איך צו שהען האב', ווייסס איך אונד ווערדע איך שהען, אונד נאך מעהר מיט נאششטעס הילפע, אלס פאגעלע דא נעזאגט האט. — אבער זאג' ד ו א מיר, דיא מיט דייגער וואהרהאششנקיט: פרייזנדיגע מאן דיך ניכט, וועגן מאן גלייבען ווייל אן דיא וואהרע דייגער שווענסטער, וויא אן נביאיות? — דער' דאך, נוטע נאלדע! עס בעזיעגט זיך יא דיין הערץ, דאסס מאן עס דיר זא רעכט אנזעהט אם נאנצען אנגעזיכט. דער דאך גוט, זאג' מיר אלל דייגע נעדאנקען אונד וואס איך דענקען זאלל."

„וואס איהר דענקען זאללט," שפראך נאלדע מיט זוהנער אונד קלאר-ער ششטמע, „דאס ווייסס איך ניכט; אבער וואס דא אין מ י ר לעבט, דאס ווילל איך אייך זאגען: וועגן איך מיין פאגעלע זעהה', וויא זיא זא גע-ششווינד אויספריעגט מיט דען פליעגען איהרער זעעלע, דאנן ווירד מיר צו מוטה, וויא דער מיסטער, וועגן זיא דאס קינד לוסטיג אויסלופען זיעהט, אונד קאנן ניכט נאך, אונד קאנן ניכט איינמאל זעהען, וא דא אן דען עקקען איין ششיין לייגען. זיא קאנן נור בעשען צו נאششבריוך היא, דאסס ער זיינען ענגעגען בעפעהלען זאלל, דאס קינד צו הישען, דאסס זיא עס איינ דען הארען שראגען, דאסס דער פוסס ניכט ششרייבעלט! — אבער וועגן דאס קינד זא פליעגענד ווידער אומקעהרט אונד הייסקאמטט, בריישעט דיא מششטער איהרע אימע איס אונד נימטט עס אנ'ס הערץ אונד פריס זיך מיט ציششערן, דענן עס האט ניכט נעششרייבעלט, דאס חיצליעבסטע קינד. איך האב' נעציششערט, אבער יעטצט פייע איך מיך, פאגעלע האט ניכט נעششרייבעלט!"

(פארטזעטצונג פאלגט.)

הומאריסטישעס.

פראגע אונד אנטוואָרט.

א.: וואָרום טראגט ב י ס מ א ר ק, דער דאך איינען קאהלקאפ אונד אייף דעמזעלבען בלאס דריי נעצאהלטע האאר האט, קיינע פערריק-קע אייף דעם הויפטע?

ב.: ווייל דער נראططע שטאאטסמאן קיינע פ א ל ש ע ב ע ה ו י פ ט ו נ ג ליידעט.

א.: וואָרום טראגט מ א ל ט ק ע קיינען בארט?

ב.: ווייל דעם נראططען פעלדהערען קיינער ג ע ו ו א כ ס ען איזט.

שערץ-רעבנונג:

קאיזער ווילהעלם, ביסמארק, איין צאהנארצט אונד איין נאכטיאכטער — וויא פיעל מאכט דאס צוזאמען?

קאיזער ווילהעלם אונד ביסמארק זינד אומ-מער איינס 1
איין צאהנארצט דאס ווייסס יעדער מאכט צאהן 10
איין נאכטיאכטער אבער ניכט געוויסס אכט . 8
צוזאמען . . . 19

ש א נ ק ר ע ג א ר ע.

(פארטזעטצונג.)

אין דעם ערסטען אבזאטצע דעס §. 72. דעס געזעטצבוכעס איזט אויסדרוקליך אויסגע-שפראכען, דאסס דער ארבייטסלאהן אין באארעס געלדע צו לייסטען איזט. אין דעם דריטטען אב-זאטצע דענגען ווערדען אינצעלן דיא ערלייכטען נאהרונגס-לייסטונגען אויסגעצאהלט ווערדען אבער דיא נ ע ט ר א נ ק ע נ ג ס ט פארקאוען אונד דורכען געטראנק אבגעהייסט אין נאטורא דען ארבייטערן אים יא ווענינער פערקאפפלט ווערדען, ווייל דער פערקויף דערזעלבען אן דיא ארבייטער ניכט גוגען באארצאהלונג, אנדערן אויך, ווענן דער פערקויף אויף קרעדיט געשעהט. געמעגען דען בעششטטעגען דעס רעגאלרעכטעס איזט אונד ווענן אויך פיר אנדערע וואארען, זא אייך ניכט פיר נעגטראנקען, אינדעגנר עטוואס פאס לאהנג אבצוציע-הען אדער אינגער אייגען קרעדיט צו געוואהרען עלליבט איזט. קאנגען געמעגען דעשעם פערבאאט אויף גרונד דעס §. 73. דיא אויף קרעדיט ערטהייל-טען גולדער אויך ניכט דורך דען פאבריקאנטען-טחומער געפאהרדעט ווערדען, אונד זונד נאך §. 74. אללע ווענען בעششטטעגען געטעגענעהמטע בע-טראגע אנגעלעגט.

ע ר ל א ס ס

דעס ק. אונג. מיניסטעריומס דעס אונגערן פאם 29. דעצעמבער 1878, צ. 45,689.

דער קאנ. פרייششטאדט קאששי.

אין בעצוג אויף דיא אן דען הערען ק. אונג. מיניסטער פיר אקקערבוי, האנדעל אונד געווערבע אם 30. אקטאבער ל. י. אונטער צ. 4315 געריכטעטע אנגאבע, וויילכע פאן דאארט צור קאמפעטענטען ענטשיידונג אן מיך איבערזעטצדעס וואָרדע, האבע איך מיך מיט דעם גענאנטען הערען מיניסטער אונ'ס אינפאָרמירטען געוועטצט אונד ערקלאָרע: דאסס איך דיא בעטטע דער שטאדטקאמטע, ווייללע דיא אינפיהרונג דעס באלעטטענוויסטעמס צום ווערקוא-מען שטעצע אהרעס שאנקרענאלס אנשטרעבט, אויך גענעהמיגטע ניכט בעווילליגען קאנן, נאכדעם דיעזעס וויסטעם, וויא איך עס בעריכט אין מיינעם ערלאסס פאם 8. דעצעמבער 1876, צ. 55,543 אויס-געשפראכען האבע, אהנע געוועטצליך בעריכטעט ווערדען צו קאנען, צו פיעלען ווייטעריאטענקיטען פעראנלאסונג געבען ווערדע.

דער שפיריטוס נאמליך איזט קיין זאלבער שטאפף, וויא געוויססע נייפטע אדער עקספלאויאנס-שטאפפע, דערען פערקויף פאן דער בעווילליגונג דער בעהאערדע אבראנגט.

ווענען בעהאערדע קאנגטע אין דער לאנגע זיין, דען שפיריטוסבעדארף איינעס געוויסבעטרייבונ-דען צו קאנזאלירען?

דער צו הייללענען צוזעקקען צו בעניטצענדע שפיריטוס וואָרע נאך שווערער צו קאנזאלל-רען, דענן דיעזער פערדעט אים הויזע, נאמענטליך צום קאבען אונד אלס הילמיטטעל פערוויעדונג, דאהער איזט עס ניכט דענקבאר, דאסס אללע קאנ-ומענטען ווענן זיא מיט שפיריטוס שפייזען וואָרמען מחעע אדער קאפפעע קאבען, נלאו- אדער מעטאלל-גענענשטאנדע פיטצען ווייללען, יעדעסמאל אן דיא בעראהרע צור אויספאלונג אייער באללעטטע זיך ווענדען זאללען.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

קאָנקורז.

אן דער הייזיגען אויס. אדטה. געמיינדע איזט דיא שטעללע אייגעס ש'ן מ'ן, דער אין טיטטער בעל תפלה וקורא אונד מיט התירת אויף אסור וחיתר פאן דריא אנדקאנטען רבנים פערזעהען זיין מוסס, וואפארט אדער שפאטער צו בעזעטצען.— אדרעסגעהאלט 450 פל. פייע וואהנונג אונד נעבענ-ענאלזעטצע. דעפלעקטאנטען מיططען זיך אייגעס פראבעפאהרטאג אינטערצייהען. נור דעם אקצעפ-טירטען ווערדען דיא דייזקאפטען פערזעטצט.

ט א ר נ א ל ל י א, א' ד ד ח אייר תרט"ז.

מרדכי ראזענבערג, פראזעס.

Márton Rosenberg, Tornallya.

קאָנקורז.

אן דער הייזיגען אויס. אייר. קולטוסגעמיינדע איזט דיא שטעללע אייגעס נעפריפטען לעהרערס לעהרינען שטאנדעס מיט דעם יאהרעגעהאלט פאן 200 גולדען אונד נאנגער פערפפלעגונג אפארט צו בעזעטצען. — דעפלעקטאנטען וואללען אדרעס צו-נעסטע לאנגסטענס בזו 15-טען מאי ה. י. אן נעפעל-טגען אייגעדען.

SAMUEL RAFAEL, Cultusvorsteher
Algyogy (Comitat Hunyady) Siebenbürgen.